

Miljøgodkendelse efter § 16 a i husdyrbrugloven*

Horsens Kommune fremsender hermed afgørelse om miljøgodkendelse af husdyrproduktionen på Monbjergvej 31, 8751 Gedved, som drives under cvr. nr. 12673701.

På ejendommen er der fremover godkendt en husdyrproduktion bestående af følgende dyretyper: Søer med smågrise.

Produktionen kan finde sted på i alt 4.565 m² produktionsareal. Der opføres i forbindelse med miljøgodkendelsen en tilbygning til en eksisterende stald samtidig med at en eksisterende bygning inddrages som stald.

Afgørelsen med klagevejledning annonceres på Miljøstyrelsens hjemmeside for Digital Miljøadministration (<https://dma.mst.dk>), fra den 22. juni 2018.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse.

Klageberettigede er afgørelsens adressat, Miljøministeren og enhver, der har individuel, væsentlig interesse i sagens udfald, samt lokale foreninger hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, skal du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Horsens Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Horsens Kommune i Klageportalen.

Når du klager, skal du betale et gebyr. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Når du klager, skal du betale et gebyr, som årligt reguleres. For private er gebyret på kr. 900 kr. og for virksomheder er gebyret 1.800 kr. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet

Find os

Rådhusstorvet 4, 8700 Horsens

Kontakt os

76 29 29 29

www.horsens.dk

Følg os

 facebook.com/endelafflokken

 linkedin.com/company/horsens-kommune

anmodning til Horsens Kommune. Horsens Kommune videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt, hvilket betyder at en klage skal være indgivet inden den **20. juli 2018**. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra offentliggørelsen.

En klage har som udgangspunkt ikke opsættende virkning for udnyttelse af afgørelsen, med mindre klagenævnet bestemmer andet, jf. husdyrbruglovens* § 81.

Søgsmål til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt for domstolene inden 6 måneder efter afgørelsen er meddelt, jf. § 90 i husdyrbrugloven*.

Med venlig hilsen

Jonna Lund
Fagkoordinator Natur og Miljø
jlu@horsens.dk
76292754

*Referenceliste (love og bekendtgørelser)

Husdyrbrugloven

Bekendtgørelse nr. 256 af 21. marts 2017 af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Husdyrgødningsbekendtgørelsen

Bekendtgørelse nr. 865 af 23. juni 2017 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

Denne afgørelse er sendt med digital post til følgende:

Ansøger og ejer:

Anders Hundevad Knudsen, Monbjergvej 31 A, Elling, 8751 Gedved, CVR. nr. 12673701

Organisationer:

Danmarks Naturfredningsforening, CVR nr. 60804214

Danmarks Sportsfiskerforbunds hovedpostkasse, CVR. nr. 37099015

Dansk Ornitologisk Forening hovedafdeling, CVR. nr. 54752415

Det økologiske Råd, CVR. nr. 15428376

Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Nord, CVR. nr. 12070918

Ferskvandsfiskerforeningen for Danmark, CVR. nr. 25145615

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, CVR. nr. 31445418

Forbrugerrådet, CVR. nr. 63870528

Følgende er orienteret via elektronisk post:

Ansøger:

Anders Hundevad Knudsen, mail lykkegaard@mail.tdcadsl.dk

Konsulent:

Trine Riis Jeppesen, SAGRO I/S, John Traumsvej 25, 6705 Esbjerg, mail Trj@sagro.dk,

Organisationer

Danmarks Naturfredningsforening lokalkomite: dnhorsens-sager@dn.dk

Danmarks Sportsfiskerforbunds miljøkoordinator: jka@sportsfiskerforbundet.dk

Dansk Ornitologisk Forening lokalafdeling: horsens@dof.dk

Miljøgodkendelse

på Monbjergvej 31, 8751 Gedved
I henhold til § 16A i husdyrbrugloven

JUNI 2018

HØRSENS KOMMUNE

Horsens Kommune
Rådhusvej 4, 8700 Horsens

Anders Hundevad Knudsen
Monbjergvej 31 A
8751 Gedved

Landbrug
Sagsbehandler:
Jonna Lund
Direkte: 76292754
KS: JSTJ

www.horsens.dk

Sagsnr. 09.17.00-P19-12-17

Dato: 22.06.2018

Miljøgodkendelse efter reglerne § 16a stk. 1 i husdyrbrugloven* til husdyrproduktionen på Monbjergvej 31, 8751 Gedved

Læsevejledning

Dette dokument omhandler en ansøgning om- og kommunens afgørelse efter reglerne i husdyrbrugloven.

Miljøgodkendelsens opbygning fremgår af indholdsfortegnelsen, men er kort skitseret her.

Først findes et ikke teknisk resume, efterfulgt af de stillede vilkår. Herefter følger de formelle forudsætninger for afgørelsen (oplysninger om ansøger, regelgrundlag, gennemførte høringer og konsekvensen af denne). I de efterfølgende afsnit beskrives grundlaget for ansøgningen. Ansøger har udarbejdet en miljøkonsekvensrapport, som danner grundlag for afgørelsen.

Miljøkonsekvensrapporten indeholder en beskrivelse og en vurdering af det ansøgtes væsentlige direkte og indirekte virkninger i forhold til:

1. Befolkningen og menneskers sundhed,
2. Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
3. Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
4. Materielle goder, kulturarv og landskabet,
5. Samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4 og
6. Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af punkt nr. 1-5.

Kommunen har hvor det er vurderet nødvendigt suppleret ansøgers miljøkonsekvensrapport, og foretaget en samlet vurdering, således at det sikres at afgørelsen er truffet på det korrekte grundlag.

Sidst i dette dokument findes relevante bilag bl.a. miljøkonsekvensrapport.

Copyright

Kort er gengivet af Horsens Kommune med tilladelse fra Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering. Copyright © Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering. Ortofoto, er gengivet af Horsens kommune med tilladelse fra Cowi. DDO ©, Copyright COWI.

Indholdsfortegnelse

1.	Ikke teknisk resume	3
1.1	Ikke teknisk resume.....	3
2.	Baggrund for ansøgningen.....	7
2.1.	Indledning.....	7
2.2.	Datablad for ansøgningen	7
2.3.	Naboorientering, partshøring samt offentlighedsprocedure.....	7
3.	Afgørelse og vilkår for husdyrproduktionen	8
3.1.	Afgørelse.....	8
3.2.	Vilkår.....	9
3.3.	Generelle forhold	14
4.	Anlæg (samdrift, produktionsareal, opbevaringsanlæg m.v.).....	15
4.1.	Driftsmæssige forhold (samdrift mv).....	15
4.2.	Indretning og drift af anlæg.....	16
4.3.	Anlægsarbejde og bygningsmæssige ændringer	18
4.4.	Beliggenhed.....	18
5.	Påvirkning af natur	20
6.	Emissioner og genepåvirkninger	26
4.4.	Lugt fra anlægget og de beregnede geneafstande for beboelser.....	26
5.	Alternative løsninger der er undersøgt.....	29
6.	Foranstaltninger for at begrænse en virkning på miljøet	29
6.1.	Anvendelse af BAT i forhold til ammoniakemission (NH ₃ -N/år).	29
6.2.	De forventede væsentlige følgevirkninger (ressourcer/anvendelse af BAT).....	33
7.	Eventuelle grænseoverskridende virkninger	35
8.	Kommunens samlede miljøvurdering og begrundelse for afgørelsen	35
9.	Bilag	37
1.	Situationsplan (Målfast).....	37
2.	*Referenceliste (definitioner, love og bekendtgørelser)	38
3.	Miljøkonsekvensrapport.....	39

1. Ikke teknisk resume

1.1 Ikke teknisk resume

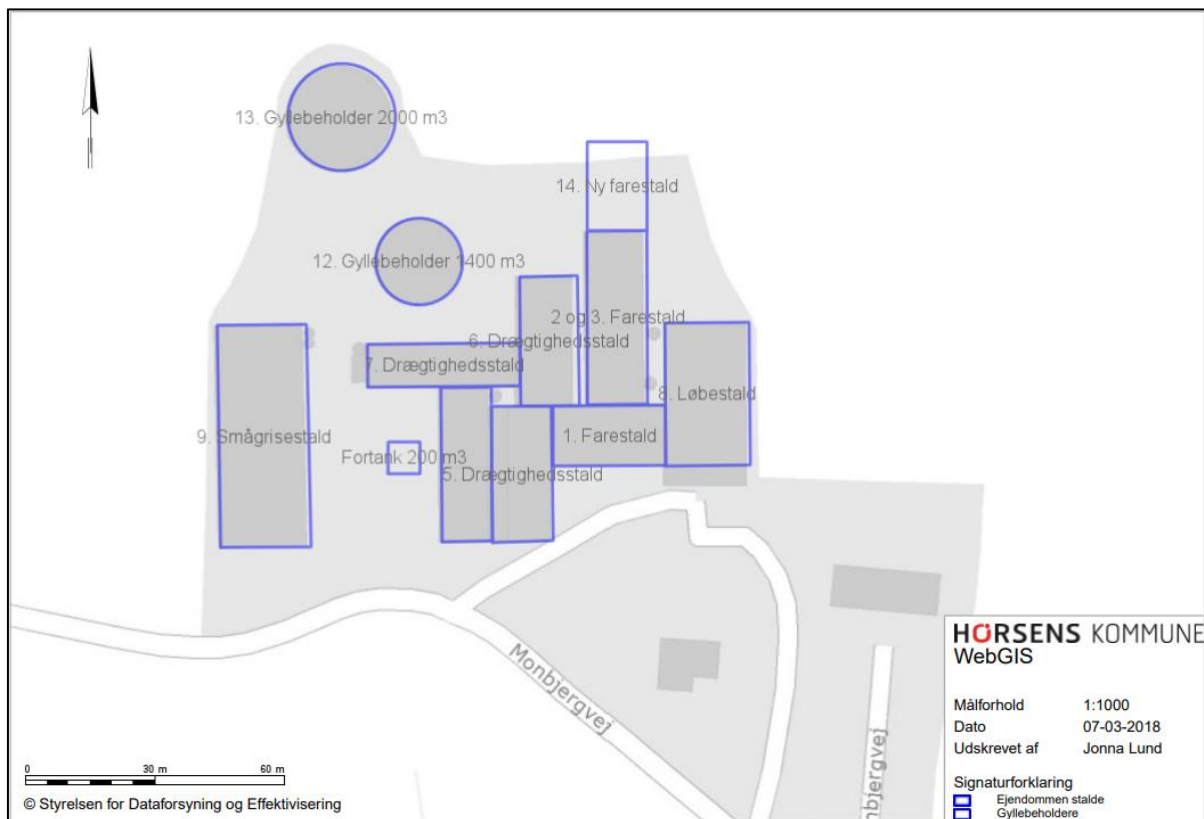
Projektet og dets miljømæssige konsekvenser er herunder beskrevet i et ikke-teknisk resumé, der gør det muligt for offentligheden, at få indblik i det ansøgte projekt og konsekvenserne af dette.

Beskrivelse af det ansøgte

Anders Knudsen ønsker at udvide sin so-produktion på Monbjergvej 31A, 8751 Gedved. Der ønskes at forlænge den eksisterende farestald med 21 m mod nord. Derudover inddrages foderlade til stald, og tidligere to-klimastalde renoveres. De øvrige stalde forbliver uændrede. Dog søges der om mulighed for på sigt at ændre eksisterende farestald til drægtighedsstald.

Produktionsarealet øges med 615 m², og der vil efter udvidelsen være i alt ca. 4.565 m² produktionsareal på ejendommen. Der vil med det ansøgte produktionsareal maksimalt være 724 stipladser til søer, da stalde derved vil være fuldt udnyttede. Husdyrbruget er ikke kategoriseret som et IE-brug, da der er færre end 750 årssøer.

Det ansøgte har en ammoniakfordampning over 3.500 kg NH₃-N/år, og er dermed omfattet af § 16a i husdyrbruget.

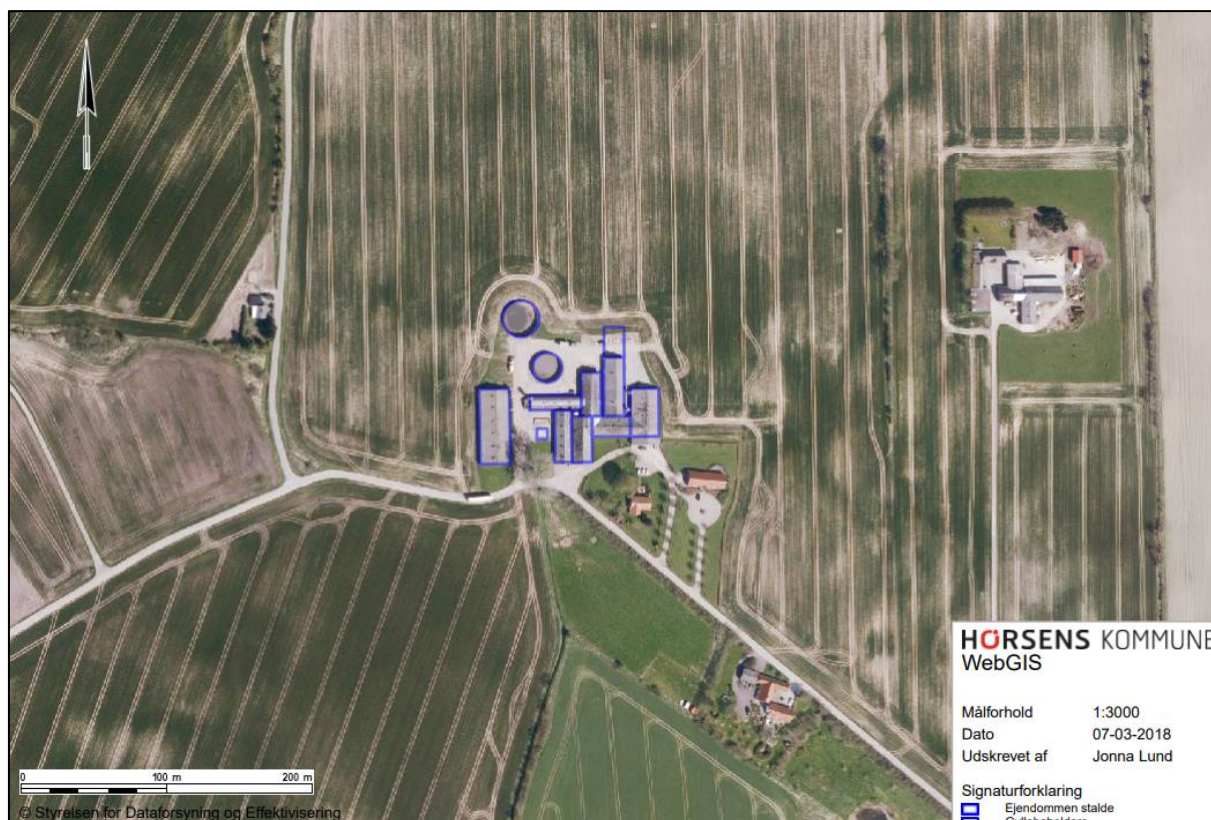
Figur 1. Oversigtstegning der viser ejendommens indretning (kilde: husdyrgodkendelse.dk)

Ejendommens beliggenhed i landskabet og i forhold til beboelser

Ejendommen ligger i landzone, i den vestlige del af Horsens Kommune, ca. 2,9 km vest for Østbirk. Området er i Kommuneplan 2017 udpeget som område til store husdyrbrug og særlig værdifuldt landbrugsområde.

Den nye stald bliver opført i samme farver og dimensioner, som den eksisterende farestald. Horsens kommune og ansøgers konsulent har foretaget en vurdering af anlæggets påvirkning af landskabet og dets elementer. Det vurderes den nye stald ikke vil påvirke landskabet.

Staldene ligger i god afstand (over 200 meter) til de omkringliggende beboelser i området. Se evt. figur 1 og 2.

Figur 2. Ejendommens placering i forhold til de nærmeste naboer

Den nærmeste nabo med landbrugspligt er Monbjergvej 33 (afstand ca. 230 m), mens den nærmeste nabo uden landbrugspligt er Kvægenbjergvej 12 (afstand ca. 155 m).

Den nærmeste samlede bebyggelse er Elling, som ligger ca. 955 m fra ejendommen. Den nærmeste byzone er Østbirk (afstand ca. 2,9 km).

Horsens kommune og ansøgers konsulent har gennemgået de gældende afstandskrav i husdyrbrugloven, og alle afstandskrav overholdes ved den ansøgte ændring.

Eventuelle gener fra produktionen i staldene (lugt, støj, fluer, transport m.v.)

Lugt fra husdyrbrug reguleres i forbindelse med afgørelser via lugtberegninger og lugten vurderes ud fra det beskyttelsesniveau, der er fastsat i husdyrbrugloven.

Lugtgenekriteriet er 194 m til nabobeboelse uden landbrugspligt, 351 m til samlet bebyggelse og 613 m til byzone.

Beregningerne i ansøgningssystemet husdyrgodkendelse.dk viser at lugtgenekriterierne i husdyrbrugloven er overholdt. Dermed forventes ingen væsentlige lugtgener ved omkringliggende beboelser.

Der er ikke foretaget støjmålinger eller beregninger i forbindelse med ansøgningen. Det forventes med baggrund afstanden til omkringboende, at de generelle krav til støj fra ejendommen er overholdt, og at der dermed ikke vil opstå støjgener ved de omkringboende, ud over hvad der må forventes ved alm. landbrugsdrift.

Ejendommen er ikke omkranset af beplantning, men den nordlige del er delvis skjult af terrænforskelle, og der er beplantning ud mod offentlig vej. På grund af ejendommens indretning med beplantning og placering i landskabet, forventes der ikke at der vil opstå lysgener for de omkringboende i forhold til udendørs belysning.

Fluer og skadedyr bekæmpes på ejendommen ved at etablere foranstaltninger svarende til de enhver tid gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agrarøkologi, hvilket vurderes at være tilstrækkeligt. Bekæmpelse af rotter sker på ejendommen i henhold til aftale med autoriseret rottebekæmper, f.eks. ved brug af den kommunale ordning.

Der er i dag transport til og fra ejendommen via ejendommens 4 indkørselsveje, hvoraf primært de to bruges til ejendommens drift. Der ændres ikke på udkørselsveje i forbindelse med godkendelsen. Antallet af transportere forventes at falde med 73 kørsler årligt på grund af større leveringer af foder pr. kørsel og en bedre opbevaring af døde dyr. Det er kommunens vurdering at generne ved naboerne minimeres mest muligt, og at transporten ikke vil give anledning til væsentlige gener.

Samlet vurderer Horsens kommune, med baggrund i de beskrevne tiltag, at ændringen ikke vil give væsentlige gener for de omkringboende samt at eventuelle gener er søgt begrænset mest muligt.

Ammoniakpåvirkning af natur nær ved anlægget

Ifølge ansøgningen er den samlede ammoniakfordampning fra stalde og gødningsopbevaringsanlæg beregnet til ca. 4.030 kg NH₃-N pr. år i nudrift. Emissionen af kvælstof forøges med ca. 760 kg NH₃-N pr. år til 4.791 kg NH₃-N pr. år.

Omkring ejendommen er der registeret en del beskyttet natur. Indenfor 1.000 m fra anlægget er der 4 moser, og 1 overdrev, som er omfattet af et beskyttelsesniveau i husdyrbrugloven (kategori 3). Der er ingen potentielle ammoniakfølsomme skove indenfor 1000 meter. Husdyrbruget påvirker ikke naturområderne med mere kvælstof end tilladt jf. husdyrbrugloven. De øvrige naturområder nær ejendommen, som kun er omfattet af naturbeskyttelsesloven*, påvirkes med en merbelastning som er under 1 kg NH₃-N, hvilket ikke vurderes at medføre en forandring af naturområderne.

Der er ca. 1.7 km til et større overdrev, der er omfattet af særlig beskyttelse i husdyrbrugloven (kategori 2). Husdyrbruget påvirker ikke naturområdet med mere kvælstof end tilladt jf. husdyrbrugloven.

Der er ca. 2,5 km fra husdyrbrugets bygninger til nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde, som er Habitatområde nr. 50 Yding Skov og Ejer Skov. Husdyrbruget påvirker på grund af afstanden ikke habitatområdet eller naturområder indenfor områdets afgrænsning (kategori 1 natur).

Det vurderes samlet, at ændringerne på ejendommen ikke vil medføre en tilstandsændring i nogen af naturområderne ved ejendommen.

Det vurderes ligeledes, at projektet ikke vil have en negativ indflydelse på særligt beskyttede arter tæt ved ejendommen.

Anvendelse af Bedst tilgængelige teknologier (BAT)

Der skal foretages en vurdering af, om ansøger har valgt teknikker og teknologier, der lever op til den Bedste Tilgængelige Teknologi (BAT), i forhold til indretning, drift og egenkontrol for de af ansøger valgte teknikker og teknologier.

Der anvendes primært delvis spaltegulv i eksisterende stalde, og i ny stald. Hvilket minimerer udledningen af ammoniak fra anlægget. Derudover anvendes der gyllekøling i eksisterende smågrisestald, som reducerer ammoniakfordampningen, samtidig med at der sker en varmegenindvinding som anvendes til opvarmning af staldene.

Ved vurderingen anvendes Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier, for hvad der er opnåeligt ved anvendelse af BAT, og der fastsættes en samlet ammoniakemissionsgrænseværdi for det samlede anlæg.

Der er i ansøgningen beregnet et samlet BAT-emissionsniveau for hele anlægget på 4.821 kg NH₃-N årligt. Ammoniakemission fra anlægget er beregnet til 4.971 kg NH₃-N årligt, hvilket under det beregnede BAT-niveau. Niveauet er opnået ved anvendelse af gyllekøling. Dermed overholdes husdyrbruglovens krav om at begrænse ammoniakemissionen fra staldanlæggene ved anvendelse af BAT.

I ansøgt drift er der indført BAT på følgende områder: management, foder, indretning, ressourcer, opbevaring og håndtering af husdyrgødning. Det vurderes samlet, at bedriften anvender BAT indenfor disse områder.

Der er på ejendommen beskrevne procedurer for, hvad der skal gøres i tilfælde af uheld eller for at forebygge uheld, der kan medføre en forurening af miljøet.

Alternativer

I forbindelse med udarbejdelsen af ansøgningen har der været overvejet alternativer til det ansøgte projekt. Det ansøgte projekt er valgt, idet den giver den optimale løsning indenfor de eksisterende fysiske og økonomiske rammer, som landmanden har til rådighed. En mindre udbygning af anlægget til diegivende søer, giver en optimal udnyttelse af det resterende anlæg.

Udover den valgte løsning er der vurderet på alternative muligheder mht. placering af byggeriet. Der har været overvejet, at opføre den nye stald længere mod øst i forlængelse af drægtigheds-stalden. Dette er fravalgt pga., at det vil være mest optimalt at forlænge den eksisterende farestald af hensyn til den interne logistik. Den alternative løsning er primært fravalgt pga. fremtidige udvidelses muligheder og hensynet til naboer.

Ud fra de alternativer der er foretaget, vurderes det, at det valgte projekt tager hensyn til omgivelserne (naboer m.m.), miljøet og husdyrbruget.

2. Baggrund for ansøgningen

2.1. Indledning

Der er ansøgt om udvidelse af produktionsarealet til husdyrproduktionen på Monbjergvej 31, 8751 Gedved. Kommunen har gennemgået den indsendte ansøgning, og herefter foretaget en vurdering af det ansøgte projekts mulige påvirkning af miljøet og omgivelserne ud fra reglerne i husdyrbrugloven og samordningsbekendtgørelsen*. Kommunens afgørelse samt de vilkår, som bedriften fremadrettet skal overholde, er beskrevet nærmere i denne afgørelse.

2.2. Datablad for ansøgningen

Oplysninger																															
Ansøgers navn, adresse, e-mail	Anders Hundevad Knudsen Monbjergvej 31 A, Elling, 8751 Gedved, lykkegaard@mail.tdcadsl.dk																														
CVR-nr.	12673701																														
CHR nr.	34369																														
Anlæggets adresse	Monbjergvej 31																														
Anlæggets ejendomsnummer	6150291320																														
Matr. nr. (ejerlav)	<table border="1"><thead><tr><th>Matrikelnummer</th><th>Ejerlav</th><th>Ejerlavskode</th></tr></thead><tbody><tr><td>7f</td><td>Ejer By, Ovsted</td><td>1070752</td></tr><tr><td>8m</td><td>Ejer By, Ovsted</td><td>1070752</td></tr><tr><td>6c</td><td>Elling By, Østbirk</td><td>1071552</td></tr><tr><td>6k</td><td>Elling By, Østbirk</td><td>1071552</td></tr><tr><td>6i</td><td>Elling By, Østbirk</td><td>1071552</td></tr><tr><td>7g</td><td>Elling By, Østbirk</td><td>1071552</td></tr><tr><td>2g</td><td>Monbjerg By, Østbirk</td><td>1071554</td></tr><tr><td>2m</td><td>Monbjerg By, Østbirk</td><td>1071554</td></tr><tr><td>8c</td><td>Monbjerg By, Østbirk</td><td>1071554</td></tr></tbody></table>	Matrikelnummer	Ejerlav	Ejerlavskode	7f	Ejer By, Ovsted	1070752	8m	Ejer By, Ovsted	1070752	6c	Elling By, Østbirk	1071552	6k	Elling By, Østbirk	1071552	6i	Elling By, Østbirk	1071552	7g	Elling By, Østbirk	1071552	2g	Monbjerg By, Østbirk	1071554	2m	Monbjerg By, Østbirk	1071554	8c	Monbjerg By, Østbirk	1071554
Matrikelnummer	Ejerlav	Ejerlavskode																													
7f	Ejer By, Ovsted	1070752																													
8m	Ejer By, Ovsted	1070752																													
6c	Elling By, Østbirk	1071552																													
6k	Elling By, Østbirk	1071552																													
6i	Elling By, Østbirk	1071552																													
7g	Elling By, Østbirk	1071552																													
2g	Monbjerg By, Østbirk	1071554																													
2m	Monbjerg By, Østbirk	1071554																													
8c	Monbjerg By, Østbirk	1071554																													
Kontaktperson på ejendommen	Anders Hundevad Knudsen																														
Kompetent Miljøkonsulent	Trine Riis Jeppesen, SAGRO I/S, John Traumsvej 25, 6705 Esbjerg, trj@sagro.dk , tlf. 76602189																														
Ansøgningsskema nr.	201883 version 3																														
Dato for seneste indsendelse	6. juni 2018																														
Dato for afgørelse	22.06.2018																														
Dato for offentliggørelse på DMA	22.06.2018																														
Frist for udnyttelse	22.06.2023																														
Tilsynsmyndighed	Horsens Kommune																														
Miljøsagsbehandler	Jonna Lund, jlu@horsens.dk																														
Kvalitetssikring	Jeanette Stabell Jensen																														

2.3. Naboorientering, partshøring samt offentlighedsprocedure

For offentlighed

Horsens Kommune har i perioden 6. marts 2018 til 21. marts 2018 foretaget en offentlig forudgående annoncering på DMA (Danmarks Miljø administration, www.mst.dma.dk) om, at Horsens Kommune har modtaget ansøgningen om § 16a godkendelse til at gennemføre ændringer på ejendommen Monbjergvej 31. Det fremgik også, at man ved henvendelse til kommunen, kunne få tilsendt materialet, som danner baggrund for kommunens afgørelse, og ligeledes havde mulighed for at få tilsendt et udkast til afgørelse når dette forelå. Efterfølgende var der 30 dage til at kommentere udkastet. Der kom ingen henvendelser i forbindelse med annonceringen.

Nabo- og partshøring

Der har efterfølgende i perioden 11. april 2018 til 14. maj 2018 været udsendt en orientering efter § 55 stk. 4 i husdyrbrugloven til naboer og øvrige parter. Som udgangspunkt for afgrænsning af orienteringen, er der anvendt en teoretisk konsekvensafstand i forhold til lugt, som beregnes i ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk. For det ansøgte projekt er afstanden beregnet til ca. 889 m (målt fra nærmeste stald). Ejere af matrikler indenfor denne afstand, samt øvrige parter, jf. forvaltningsloven* har modtaget denne orientering.

Der kom ingen henvendelser i forbindelse med orienteringen.

Ansøger har i perioden 11. juni til 25. juni 2018 haft et udkast til afgørelse til kommentering. Der er den 21. juni 2018 indsendt følgende bemærkninger. Ansøger har ikke ønsket at udnytte hele høringsperioden. Bemærkningerne har medført følgende ændringer af udkastet:

Bemærkning fra ansøger(A) og kommunens kommentarer (K)

A: Vilkår 8: Arealet skal rettes til 287 m².

K: Arealet er rettet så det svarer til det der er opgivet i ansøgningen. Der er i vilkåret præciseret at der er tale om produktionsareal. Det samme er ligeledes præciseret i vilkår 6.

A: Vilkår 22: Energieftersyn. På side 32 vurderes det at ansøger optimerer produktionen, således at ressourceforbruget er minimeres mest muligt. Hvorfor så dette vilkår og er der hjemmel til at stille vilkåret?

K: Ansøger minimerer ressourceforbruget ved den nuværende produktion. Vilkåret blev stillet, da der skal opføres nyt, og det i den forbindelse skal sikres at det nye også indrettes i forhold til optimal udnyttelse af energi. Imidlertid er der ikke hjemmel i husdyrbrugloven til at stille dette vilkår ved afgørelser efter § 16a stk. 1, idet afgørelsen ikke er omfattet af EU regler. Vilkåret slettes derfor.

A: Vilkår 29: Handlingsplan ved klager over støv, støj osv. Hvad kommer dette vilkår af? Har det noget med BAT at gøre eller hvad er begrundelsen for den?

K: Dette vilkår stilles generelt i miljøgodkendelser for at kommunen bedre kan agere i forbindelse med en klage. Det er et vilkår som kun skal bruges såfremt der kommer en klage som kommunen umiddelbart finder er berettiget. Formålet med handlingsplanen er dels at det belyses, om der reelt er sket en overskridelse af for det påklagede forhold f.eks. støjvilkåret. Samtidig skal det belyses hvilke tiltag det er muligt at sætte i værk. Vilkåret tilføjes et delpunkt som ved en fejl ikke er kommet med. Delpunktet i vilkår 29a. er formuleret således. Eventuelle støj- og lugtmålinger i forbindelse med eftervisning af vilkårene er overholdt kan maksimalt kræves udført én gang årligt. Udgiften til målingerne afholdes af ansøger.

Det er vurderet at ændringerne er af underordnet betydning for naboer og parter og der er derfor ikke foretaget en fornyet høring. Ansøger har haft kommunens ændringer til kommentering, og har accepteret ændringerne.

3. Afgørelse og vilkår for husdyrproduktionen

3.1. Afgørelse

Horsens kommune godkender hermed den ansøgte udvidelse, som det er ansøgt og beskrevet i dette dokument.

Da den samlede ammoniakemission fra produktionsarealer og opbevaringsanlæg er større 3.500 kg NH₃-N pr. år er der godkendelsespligt efter husdyrbruglovens § 16a, stk. 1.

Afgørelsen meddeles derfor i henhold til § 16a stk. 1 i husdyrbrugloven samt reglerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*.

Afgørelsen er truffet på grundlag af ansøgningen – herunder af de beregningsmodeller, der indgår i IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk. Modellernes beregningsgrundlag og normtal er følgende:

Normtal Navn
Kvælstof normtal - 1 - 01-01-2017
Lugt normtal - 1 - 01-01-2017
Bat normtal - 1 - 01-01-2017
Lager normtal - 1 - 01-01-2017

Derudover er afgørelsen baseret på ansøgers miljøkonsekvensrapport samt kommunens registreringer og vurderinger. Se i den forbindelse ansøgers miljøkonsekvensrapport, som er et bilag til denne afgørelse.

Det ansøgte er vurderet ud fra de generelle beskyttelsesniveauer som findes i husdyrbrugloven og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

3.2. Vilkår

I dette afsnit vedr. vilkår fremgår de betingelser, hvorunder husdyrbruget skal drives. Grundlaget for afgørelsen fremgår af ansøgningen og husdyrbruget skal drives i overensstemmelse hermed. Der gøres opmærksom på at eventuelle lovkrav fra andre love skal overholdes, selvom disse ikke er medtaget her.

DRIFT

1. Godkendelsen omfatter hele husdyrbruget på ejendommen Monbjergvej 31, 8751 Gedved, ejendomsnummer 6150291320, Matrikel: 7f - Ejer By, Ovsted, som drives under CVR-nr. 12673701.
2. Husdyrbruget skal indrettes og drives som beskrevet i denne godkendelse.
3. Ejeren af bedriften skal ved tilsyn kunne redegøre for og dokumentere, at vilkårene er overholdt.
4. Vilklårene i denne miljøgodkendelse skal, hvis andet ikke er anført, være opfyldt, når husdyranlægget er taget i brug.
5. Horsens Kommune skal straks orienteres om følgende forhold:
  - a. Ejerskifte af virksomhed
  - b. Indstilling af driften for en længere periode

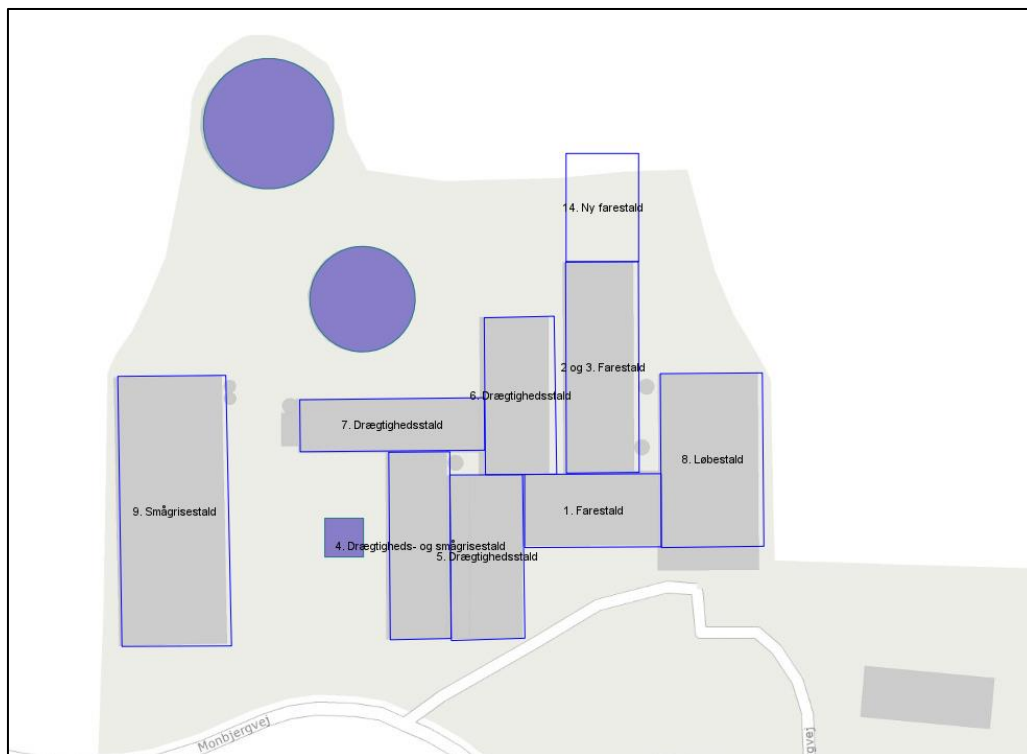
6. Kommunen skal straks underrettes såfremt et vilkår i denne godkendelse ikke kan overholdes. Samtidig skal landbruget straks træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at vilkåret igen overholdes
7. Ved ophør med husdyrproduktion, skal der udføres begrænsende foranstaltninger mod forurening:
  - a. Alle anlæg skal tømmes og rengøres for husdyrgødning, der bortskaffes efter gældende regler.
  - b. Restkemikalier, olieaffald, medicinaffald m.v. skal bortskaffes i henhold til affaldsregulativerne

STALDE, BYGNINGER OG PRODUKTIONER

8. Der kan opføres en ny farestald, med et samlet produktionsareal på 287 m² (bygning 14).
  - a) Stalden skal opføres i forlængelse af bygning 2 og 3, og placeres som angivet i vilkår 10 og på bilag 1.
  - b) Stalden må have en højde på maksimalt 6,5 meter
  - c) Stalden skal opføres i samme farve- og materialevalg, som de eksisterende stalde.
9. Der kan inddrages i alt 407 m² til produktionsareal i bygning 6 jf. vilkår 10 og bilag 1.
10. Husdyrbrugets stalde, fordeling af dyregrupper og størrelsen af produktionsarealet skal være i overensstemmelse med tabeloversigten og kortet som er vist nedenfor

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
1. Farestald	366	Mekanisk ventilation	6 m	(#23990) Flexgruppe: Søer, diegivende, golde og drægtige; 25-49 % fast gulv	0	366
2 og 3. Farestald	563	Mekanisk ventilation	6 m	(#23993) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	563
4. Drægtigheds- og smågrisestald	418	Mekanisk ventilation	6 m	(#23996) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv (#23997) Smågrise. Drænet gulv + spalter (50 %/ 50%)	0 0	84 334
5. Drægtighedsstald	442	Mekanisk ventilation	6 m	(#24000) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	441
6. Drægtighedsstald	408	Naturlig ventilation	6 m	(#24003) Søer, golde og drægtige. Løsgående dybstrøelse	0	407
7. Drægtighedsstald	354	Mekanisk ventilation	6 m	(#24004) Søer, golde og drægtige. Løsgående dybstrøelse	0	353
8. Løbestald	652	Blandet ventilation	3 m	(#24007) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv (#24008) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0 0	106 545
9. Smågrisestald	1079	Mekanisk ventilation	6 m	(#24011) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	1079

14. Ny farestald	288	Mekanisk ventilation	6 m	(#24014) Sør, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	287
Sum						4565

Placering af stalde og gyllebeholdere på Monbjergvej 31

11. Såfremt det faste mæg fra dyr i stalde med dybstrøelse, placeres i en markstak, skal møget forudgående kompostere i stald eller på en møddingsplads (3-4 måneder).
- Inden det placeres i markstakken skal det homogeniseres.
  - På marken skal det placeres på mindst et stempelslag halm, således at der ikke sker saftfløb fra stakken.
  - Stakken skal overdækkes straks ved udlægning.

AMMONIAKREDUCERENDE MILJØTEKNOLOGI

12. Gyllekøling i klimastald (stald 9). Det er forudsat at anlægget, når det er i drift kan medføre en N-reduktion på 25,5%. Idet anlægget ikke køler hele året, men kun kører 3.845 timer, er den opnåede reduktion af ammoniakfordampningen kun på 11,2%.

Følgende forhold skal overholdes:

- Gyllekanalerne i stald 9 (klimastald) - i alt **327 m²** - skal forsynes med køleslanger, der forbindes med en varmepumpe.
- Varmepumpen skal levere en årlig køleydelse på mindst **36,2 W/m²**.
- Varmepumpen skal være forsynet med en timetæller til dokumentation af årlig driftstid.
- Den årlige driftstid skal være mindst **3.845 timer**
- Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningsystem, en alarm samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper

gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.

- e. Ved udskiftning af varmepumpen, skal dokumentation for køleeffekt på gyllekøleanlæg indsendes til tilsynsmyndigheden før anlægget tages i drift.

13. Egenkontrol vedr. gyllekøling

- a. Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
- b. Anlægget skal kontrolleres mindst en gang årligt. Den årlige kontrol skal som minimum bestå af følgende: - afprøvning og funktionssikring af trykovervågningssystemet, alarmer samt sikkerhedsanordningen, kontrol af kølekredsens ydelse, aflæsning og registrering af driftstimer
- c. Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end **4 uger**.
- d. Registreringen fra logbogen, vejledningen, de årlige kontrolrapporter samt øvrige servicereporter opbevares skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

GØDINGSOPBEVARING OG – HÅNDTERING

14. Håndtering af gylle f.eks. ved overpumpning mellem anlæg skal foregå under opsyn.

15. Påfyldning af gyllevogne o.l. skal enten foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning eller med gyllevogne, som har påmonteret pumpe og returløb, således at spild af husdyrgødning undgås.

UHELD OG DRIFTSFORSTYRRELSER

16. Der skal inden den 1. august 2018 udarbejdes en beredskabsplan, som sendes i kopi til tilsynsmyndigheden (Natur og Miljøafdelingen, Horsens Kommune).

- b. Beredskabsplanen skal indeholde oplysninger om procedurer som, beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe, begrænse uheld, og indeholde oplysninger om hvilke personer der skal alarmeres, og hvordan.
- c. Beredskabsplanen skal indeholde relevante kortbilag over bedriften med angivelse af opbevaring af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænforhold og en opgørelse over materiel der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.
- d. Beredskabsplanen skal være udarbejdet på et sprog de ansatte forstår.
- e. Beredskabsplanen skal være let tilgængelig og synlig for de ansatte og øvrige der færdes på ejendommen.
- f. Beredskabsplanen skal ved uheld, forureninger, brand mm. på anmodning udleveres til den ansvarlige for en eventuel indsats f.eks. indsatsleder, miljøvagt eller miljømyndigheden.

17. Hvis der sker uheld som medfører et væsentligt udslip af miljøfarlige stoffer, skal der ringes 112. Når der er foretaget de nødvendige afværgeforanstaltninger orienteres Horsens Kommune, Natur og miljøafdelingen, om forureningen.

MILJØREGULERING (JORD OG GRUNDVAND)

18. Tankning af brændstof skal ske under opsyn, og til enhver tid på en plads med fast og tæt bund, således at der ikke er risiko for forurening af jord eller grundvand. Påfyldningsstudse til påfyldning af over- eller underjordiske tanke samt aftapningsanordninger/-pistoler til påfyldning af køretøjer og materiel skal være placeret inden for konturen af det befæstede areal.
19. Al vask af maskiner og redskaber skal foregå på en støbt plads med fast bund, hvor bortledning af spildevandet sker til en opsamlings- eller gyllebeholder.
20. Overfladevand fra arealer samt dræn- og tagvand fra bygningerne må ikke give anledning til forurening og gener i vandløb, søer m.v. Vandet må ikke indeholde foder- eller gødningsrester eller andre stoffer end hvad der er normalt forekommende i overflade- og drænvand.
- 21.olieprodukter og kemikalier skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår fare for forurening af jord eller grundvand, f.eks. indendørs på et betongulv uden gulv afløb og med en tæt kant som sikrer tilbageholdelse af spild, og som mindst kan rumme indholdet af den største beholder.

GENEBEGRÆSENDE VILKÅR

22. På husdyrbruget skal der foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de fastsatte retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.
23. Det skal sikres, at staldene, udenoms arealer og fodringsanlæg holdes rene, således at det ikke giver anledning til tilhold af skadedyr (rotter, måger mv.).
24. Virksomheden skal føre kontrol med ventilationssystemet, som sikrer at luftindtag holdes rene og at systemet kører optimalt. Der skal som minimum foretages et årligt serviceeftersyn af ventilationssystemet, og dokumentation for dette skal kunne fremvises på forlangende (kvitteringer for rep., logbog mv.).
25. Ejendommens dyrehold må ikke give anledning til væsentlige lugtgener ved omkringboende. Lugtbidraget fra staldene skal sikres begrænset ved opretholdelse af god staldhygiejne samt rengøring af samtlige staldafsnit for foder- og gødningsrester
26. Husdyrbrugets samlede bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer, angivet som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau målt i dB(A). Tallene i parentes angiver midlingstiden inden for den pågældende periode (Midlingstiden er en gennemsnitlig måling over tid, kombineret med middelværdien over tid):

Dag	Tidspunkt	dB(A)	Midlingstid
Dag	Kl. 07-18	55 dB(A)	(8 timer)
Aften	Kl. 18-22	45 dB(A)	(1 time)
Nat	Kl. 22-07	40 dB(A)	(1/2 time)

Lørdag	Kl. 07-14	55 dB(A)	(7 timer)
Lørdag	Kl. 14-22	45 dB(A)	(4 timer)
Søn- og helligdag	Kl. 07-22	45 dB(A)	(8 timer)

27. Hvis kommunen finder det nødvendigt, skal ejer for egen regning lade udføre støjmålinger og/eller -beregninger af støjen fra husdyrbruget for at dokumentere, at støjgrænserne i vilkår 26 er overholdt. Hvis grænserne konstateres overholdt, kan der højst pålægges ejer at få foretaget én støjmåling og eller -beregning om året. Målingerne/beregningerne skal udføres og rapporteres af en enhed, som er optaget på Miljøstyrelsens liste over godkendte laboratorier. Virksomhedens støj skal dokumenteres ved måling eller efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, pt. Nr. 6/1984 om Måling af ekstern støj og nr. 5/1993 om Beregning af ekstern støj fra virksomheder. Målingerne/beregningerne skal foretages på/for de mest støjbelastede områder udenfor virksomhedens grund og under de mest støjbelastede driftsforhold - eller efter anden aftale med kommunen
28. Hvis Horsens Kommune vurderer, at eventuelle klager om støj-, lugt-, støv- og/eller lysgener er velbegrundede, skal husdyrbruget udarbejde en handlingsplan og eftervisning af de stillede krav er overholdt. Planen skal godkendes af Horsens Kommune.
- a. Eventuelle lugtmålinger i forbindelse med eftervisning af overholdelse af vilkårene kan maksimalt kræves udført én gang årligt. Udgiften til målingerne afholdes af ansøger.

3.3. Generelle forhold

Meddelelsespligt og andre tilladelser

Der gøres opmærksom på, at kommunens godkendelse gælder for det konkrete projekt. Hvis der sker ændringer i grundlaget, skal der indsendes en ny ansøgning. Dette gælder f.eks. ændringer i forhold til det ansøgte staldanlæg og produktionsareal.

Afgørelsen omfatter alene forholdet til husdyrbrugloven og fritager ikke fra krav i anden lovgivning, f.eks. museumsloven*, naturbeskyttelsesloven, vandforsyningsloven* og byggeloven*.

Øvrige relevante tilladelser og godkendelser skal således indhentes særskilt. Der skal bl.a. ved Natur og Miljøafdeling, Horsens Kommune søges om tilladelse til udledning af rent tag- og overfladevand fra byggeriet. Alternativt skal der søges om tilladelse til nedsivning af tagvand- og overfladevand på ejendommens arealer.

Etablering af nye anlæg må ikke igangsættes før der er givet byggetilladelse fra kommunen.

Revurdering og indgrebsmulighed

Husdyrbruget har en ammoniakfordampning som årligt overstiger 3.500 kg NH₃-N, og dermed er det omfattet af § 16a i husdyrbrugloven, men idet antallet af stipladser ikke overstiger stipladsgrænsen for IE-brug, betegnes det ikke som et IE-brug.

Idet husdyrbruget ikke er et IE-brug skal miljøgodkendelsen ikke regelmæssigt tages op til revurdering og ajourføres om nødvendigt af hensyn til udviklingen i BAT. Godkendelsen er dermed gældende indtil husdyrbruget foretager en godkendelsespligtig ændring.

Efter husdyrbruglovens § 39 kan kommunen meddele påbud om, at et husdyrbrug skal nedbringe sin forurening. Påbuddet kan indeholde krav om, der skal gennemføres bestemte foranstaltninger for nedbringe forureningen. Kan forureningen ikke nedbringes, kan kommunen meddele forbud mod fortsat drift og evt. forlange husdyrbruget fjernet. Det overordnede kriterium for, at der kan nedlægges påbud, er at husdyrbruget – uanset vilkårene i den eksisterende godkendelse – medfører forurening eller nærliggende risiko herfor. Påbud vil således kunne gives, hvis kommunen ved tilsyn konstaterer et forhold, som ikke i sig selv er ulovligt, men som efter kommunens skøn indebærer risiko for eller medfører væsentlig forurening. Kommunens påbudsmulighed er dog generelt begrænset efter lovens § 40, stk. 1, idet kommunen ikke må meddele påbud eller forbud inden for de første 8 år fra godkendelsen er meddelt. Vilkårene i godkendelsen har altså retsbeskyttelse i 8 år.

Udnyttelse af godkendelse, bortfald

En godkendelse bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år efter, at afgørelsen er meddelt jf. § 59a i husdyrbrugloven. Det betyder, at denne afgørelse automatisk bortfalder i 2024 såfremt den ikke udnyttes.

Hvis miljøgodkendelse ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i tre på hinanden følgende år betragtes det som kontinuitetsbrud, som reguleres af de generelle regler. Ved kontinuitetsbrud bortfalder den del af miljøgodkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste tre år, med mindre andet fremgår af miljøgodkendelsen.

I forhold til godkendelser der er meddelt i m² produktionsareal, forudsætter udnyttelse, at mindst 25 % af det godkendte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt, og at den driftsmæssige udnyttelse ikke på noget tidspunkt ophører i 3 på hinanden følgende år. Driftsmæssig udnyttelse kræver, at der er dyr på produktionsarealerne svarende til mindst 50 % af det mulige ifølge dyrevelfærdskravene eller andre krav f.eks. økologiregler, som husdyrbruget er underlagt.

Øvrig lovgivning

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpente i forhold til denne godkendelse.

Der gøres opmærksom på BBR registreret skal opdateres, således at oplysninger vedr. bygningernes anvendelse er korrekte.

I øvrigt henvises til, at virksomheden er omfattet af en række andre miljøregler, bl.a.

Affaldsbekendtgørelsen*. Kommunens regulativ for farligt affald, herunder krav om, at farligt affald til enhver tid transporteres/bortskaffes og håndteres i overensstemmelse med retningslinjerne beskrevet i det gældende regulativ. Kommunens regulativ for erhvervsaffald, herunder regler for håndtering og sortering samt pligten til at benytte en affaldstransportør, der er registreret ved kommunen.

Miljøbeskyttelseslovens* bestemmelser, herunder f.eks. pligten til at afværge og forebygge følger af uheld eller driftsforstyrrelser, der medfører væsentlig forurening samt pligten til at informere kommunen herom.

4. Anlæg (samdrift, produktionsareal, opbevaringsanlæg m.v.)

4.1. Driftsmæssige forhold (samdrift mv)

Ansøger har oplyst hvorledes husdyrbruget er eller ikke er teknisk, forurenings- og driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug.

Ansøger driver foruden den ansøgte ejendom også en slagtesvineproduktion i Skanderborg Kommune på adressen Riisvej 126, 8660 Skanderborg. Markdriften sker primært med udgangspunkt fra denne ejendom.

Naturklagenævnet (I dag Miljø- og Fødevareklagenævnet) lægger vægt på "hvorvidt det er muligt at beregne miljøpåvirkningen for hver husdyrproduktion for sig".

I forhold til den ansøgte ejendom er følgende indgået i kommunens vurdering:

- Der er ca. 3 km mellem de to ejendommers forventede lugtcentre.
- Ammoniakdepositionen fra anlæggene kan vurderes særskilt idet de ikke påvirker det samme naturområde.
- Der er tale om forskellige dyretyper hvis emissioner kan adskilles.

Horsens Kommune vurderer, at der ikke er tale om samdrift i miljømæssig forstand mellem de to ejendomme.

4.2. Indretning og drift af anlæg

I dette afsnit er den fremtidige indretning og drift af staldanlægget beskrevet og vurderet. Afsnittet bygger på oplysninger i miljøkonsekvensrapporten suppleret med kommunens oplysninger og vurderinger.

Ejendommens indretning kan ses af figur 1 i denne godkendelse (stalde som indgår i ansøgningen) og på figur 1 i miljøkonsekvensrapporten samt på bilag 1, hvor alle bygninger på ejendommen er vist.

Af tabellerne herunder fremgår ejendommens produktionsbygninger samt lagre til husdyrgødning i ansøgt drift.

Det ses af tabel 2 at alle staldende anvendes 100% som produktionsareal i ansøgt drift. Der er stillet vilkår som sikrer at de beskrevne bygninger kan anvendes som stalde.

Af tabellen herunder fremgår de bygninger på ejendommen, som ikke anvendes til husdyrproduktion. Foruden bygningerne, er der i alt 6 fodersiloer som hver er på 200 m³.

Bygning nr.	Anvendelse	Størrelse i alt m ²
10	Personalebygning (bygning nr. 2 i BBR)	127
11	Stuehus (bygning nr. 1 i BBR)	242

Tabel 1. Ejendommens øvrige bygninger som ikke anvendes til husdyrproduktion.

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
1. Farestald	366	Mekanisk ventilation	6 m	(#23990) Flexgruppe: Søer, diegivende, golde og drægtige; 25-49 % fast gulv	0	366
2 og 3. Farestald	563	Mekanisk ventilation	6 m	(#23993) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	563
4. Drægtigheds- og smågrisestald	418	Mekanisk ventilation	6 m	(#23996) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv (#23997) Smågrise. Drænet gulv + spalter (50 %/ 50%)	0 0	84 334
5. Drægtighedsstald	442	Mekanisk ventilation	6 m	(#24000) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	441
6. Drægtighedsstald	408	Naturlig ventilation	6 m	(#24003) Søer, golde og drægtige. Løsgående dybstrøelse	0	407
7. Drægtighedsstald	354	Mekanisk ventilation	6 m	(#24004) Søer, golde og drægtige. Løsgående dybstrøelse	0	353
8. Løbestald	652	Blandet ventilation	3 m	(#24007) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv (#24008) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0 0	106 545
9. Smågrisestald	1079	Mekanisk ventilation	6 m	(#24011) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	1079
14. Ny farestald	288	Mekanisk ventilation	6 m	(#24014) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	287
Sum						4565

Tabel 2. Ejendommens produktionsbygninger i ansøgt drift.

Af tabellen herunder fremgår ejendommens opbevaringslagre til husdyrgødning.

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Areal (m ²)	Beskrivelse	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension
Ansøgt drift					
Fortank 200 m ³	Flydende	55			
12. Gyllebeholder 1400 m ³	Flydende	319			
13. Gyllebeholder 2000 m ³	Flydende	488			

Tabel 3. Ejendommens lagre til opbevaring af husdyrgødning i ansøgt drift.

Der er i miljøkonsekvensrapporten redegjort for at opbevaringskapaciteten til husdyrgødning ikke vil ændre sig, på trods af at dyreholdet udvides. Der vil fortsat kunne opbevares husdyrgødning i ejendommens to gylletanke og i fortanken. Der skal ved tilsyn ud fra det producerede antal dyr kunne redegøres for at opbevaringskapaciteten er tilstrækkelig.

Idet der ikke længere i forbindelse med en udvidelse, skal redegøres for antallet af dyr på anlægget, kan opbevaringskapaciteten først beregnes, når dyreholdet er etableret og det er muligt at vurdere hvor mange dyr der er i staldene. Kommunen vil ved de kommende miljøtilsyn følge op på om der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet, svarende til mindst 9 måneder, på ejendommen. Der skal derfor ved tilsyn kunne redegøres for dette.

Gødningstyper produceret fra de valgte dyretype og staldsystemer

Gødningstype fra produktion: Ingen fast gødning

Gødningstype fra produktion: Svin, dybstrøelse

Angivne gødningstyper i indtegnede lagre

Gødningstype fra lager: Flydende gødning

Tabel 4. Gødningstyper der produceres på ejendommen i ansøgt drift.

Der er i ansøgningen ikke indarbejdet opbevaringskapacitet for dybstrøelse ved søerne, idet det i stedet fremgår at dette enten anvendes som flydelag i gyllebeholder eller oplagres som kompost i markstak.

Svin fordeler ikke gødningen naturligt over hele måtten, som f.eks. kvæg gør det, men gøder i stedet i afgrænsede områder. Der er derfor risiko for, at gødningsmåtten bliver uhomogen. Hvis dybstrøelse fra svinestalde uden separat gødeareal skal ligges i markstak skal der ved udlægning gøres ekstra tiltag, som modvirker risikoen for udvaskning. Der skal derfor udlægges betydelige mængder halm på jorden under markstakken, fx et lag svarende til et stempelslag af en bigballe, og det kan være nødvendigt at gøre dybstrøelsen mere ensartet, inden den lægges i markstak. Der er stillet et vilkår vedr. dette.

Horsens Kommune har gennemgået og vurderet, de indsendte oplysninger også i relation til det der fremgår af BBR. Der er ved nummeringen af staldene i denne miljøgodkendelse ikke anvendt de samme numre, som fremgår af BBR meddelelsen, og det ser ud til at der er bygninger i BBR som skal opdateres, i forhold til det der reelt er på ejendommen. Dette forhold er dog ikke behandlet som en del af denne godkendelse, idet det vedrører BBR-loven og dermed en anden lovgivning end husdyrbrugloven. Der gøres opmærksom på at der er ejers ansvar, at oplysningerne om din ejendom i BBR er korrekte.

4.3. Anlægsarbejde og bygningsmæssige ændringer

I forhold til nudriften skal der opføres en ny staldtilbygning med et produktionsareal på ca. 287 m² (stald nr. 14). Der er stillet vilkår som sikrer at tilbygningen opføres og indrettes som ansøgt.

I nudrift anvendes (ca. 79 m²) af halmladen (bygning 6) til svineproduktion. Der inddrages i ansøgt drift hele halmladen på ca. 407 m² til produktionsareal. Laden er u- isoleret og uden mekanisk ventilation. Se evt. figur 2 i miljøkonsekvensrapporten. Der er stillet vilkår, som sikrer at bygningen indrettes og anvendes som ansøgt. Det fremgår ikke af det ansøgte om der er fast bund i laden, men da dette er et generelt krav i husdyrgødningsbekendtgørelsens kapitel 4, stilles der ikke et særligt vilkår vedr. dette.

4.4. Beliggenhed

I dette afsnit beskrives og vurderes placeringen af det ansøgte i forhold til omgivelserne og disses miljømæssige sårbarhed, herunder placering af eksisterende anlæg, landskabs- og planmæssige forhold og afstande til sårbar natur og omkringboende m.v.

Ejendommen ligger i landzone, i den vestlige del af Horsens Kommune, ca. 2,9 km vest for Østbirk. Området er i Kommuneplan 2017 udpeget som område til store husdyrbrug og særlig værdifuldt landbrugsområde. Der er endvidere udpegninger som værdifulde kulturmiljøer, bevaringsværdige landskaber og geologiske bevaringsværdier.

Den nye stald bliver opført som en tilbygning i samme farver og dimensioner, som den eksisterende farestald (stald 3). Anlægget vil fortsat syne som en samlet enhed. Der skal ikke etableres ny udendørs belysning som følge af opførelsen.

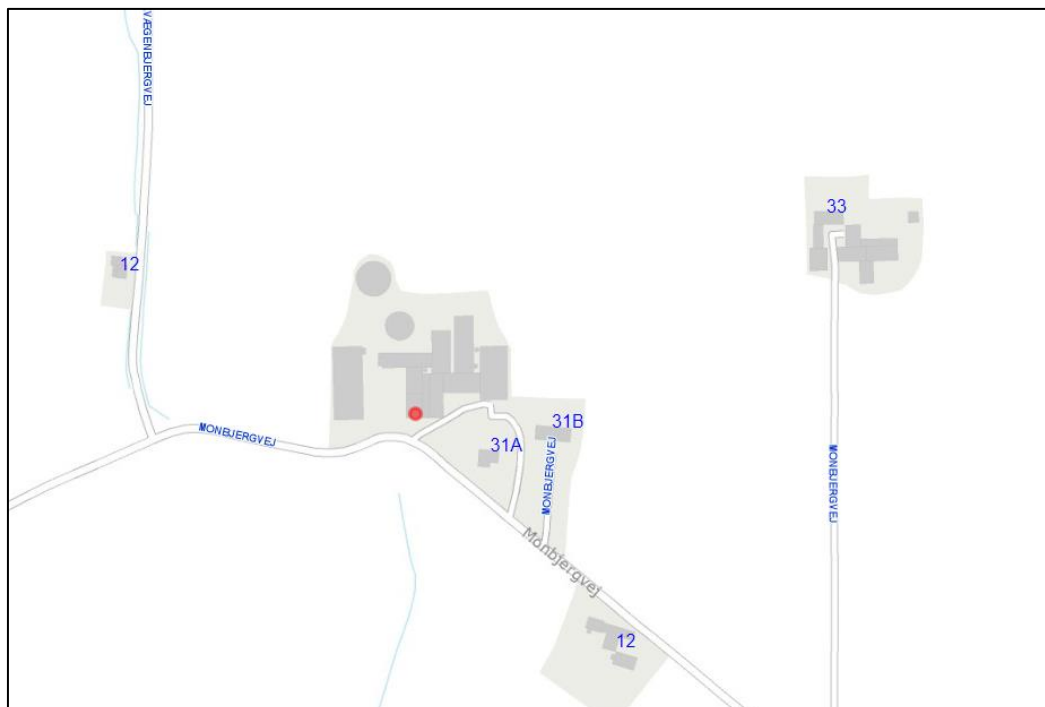
Horsens kommune og ansøgers konsulent har foretaget en vurdering af anlæggets påvirkning af landskabet og dets elementer. Det vurderes den nye stald ikke vil påvirke landskabet. Se evt. uddybende beskrivelse i miljøkonsekvensrapporten.

Husdyrbruget er placeret således at afstandskrav i husdyrbruglovens § 8 er overholdt, det betyder bl.a. at det ligger mere end 15 meter fra vandløb, søer eller dræn, mere en 15 meter fra nærmeste vej og over 30 meter fra det nærmeste naboskel. Den nærmeste vandforsyning ligger ca. 260 meter øst for den nye stald. Se evt. mere i tabel 4 herunder, som er oplysninger fra ansøgningssystemet.

Afstande angivet 			
Personalebygning - Beboelse på samme ejendom			
Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Staldbygning	5. Drægtighedsstald	37	-
Gødningsslager	Fortank 200 m ³	72	-
Stuehus - Beboelse på samme ejendom			
Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Staldbygning	8. Løbestald	30	-
Gødningsslager	Fortank 200 m ³	98	-
Skel mod syd - Naboskel			
Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Staldbygning	4. Drægtigheds- og smågrisestald	9	-
Gødningsslager	Fortank 200 m ³	25	-
Grøft - Vandløb og søer over 100 kvm			
Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Staldbygning	9. Smågrisestald	142	-
Gødningsslager	13. Gyllebeholder 2000 m ³	150	-
Monbjergvej - Offentlig vej og privat fællesvej			
Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Staldbygning	4. Drægtigheds- og smågrisestald	12	-
Gødningsslager	Fortank 200 m ³	29	-

Tabel 5. Afstande fra nærmeste anlæg til emner angivet i husdyrbruglovens § 8

Husdyrbruget ligger således at afstandskrav i § 6 i husdyrbrugloven til byzoneområder, lokalplanlagte områder til boliger i landzone og enkeltliggende beboelser er overholdt. Det betyder bl.a. at der er mindst 50 meter til de nævnte områder, se tabel 6 for afstande fra nærmeste anlæg til beboelser angivet i ansøgningssystemet.

Figur 3. Placering af ejendommen i forhold til de nærmeste beboelser

Kvægenbjergvej 12 - Nabo (Enkelt bolig)		
Type	Navn	Afstand [m]
Staldbygning	9. Smågrisestald	155
Gødningslager	13. Gyllebeholder 2000 m ³	164
Ellingvej 16 - Nabo (Samlet bebyggelse)		
Type	Navn	Afstand [m]
Staldbygning	8. Løbestald	935
Gødningslager	Fortank 200 m ³	981
Østbirk By, Østbirk - Nabo (Byzone)		
Type	Navn	Afstand [m]
Staldbygning	9. Smågrisestald	2850
Gødningslager	Fortank 200 m ³	2892

Tabel 6. Afstande fra nærmeste anlæg (stalde eller gyllebeholdere) til beboelser angivet i ansøgningsystemet

Horsens kommune og ansøgers konsulent har gennemgået de gældende afstandskrav i husdyrbruglovens § 6 og 8, og alle afstandskrav overholdes ved den ansøgte ændring. Se evt. uddybende beskrivelse i miljøkonsekvensrapporten.

5. Påvirkning af natur

1.1.1. Ammoniakdeposition på natur

I dette afsnit redegøres for ammoniakemissionens påvirkning af naturområder.

Den samlede ammoniakfordampning fra anlægget ses af tabellen herunder. Ammoniakfordampningen stiger med ca. 761 kg NH₃-N/år som følge af udvidelsen.

Samlet resultat af ammoniakberegninger

Samlet emission: **4790,6** (kg NH₃-N/år)

Meremission (8 års-drift): **760,7** (kg NH₃-N/år)

Meremission (nudrift): **760,7** (kg NH₃-N/år)

Tabel 7. Samlet ammoniakfordampning fra anlægget

Beskrivelse af natur omfattet af husdyrbruglovens beskyttelsesniveau

Udgangspunktet for vurderingen af påvirkningen af ammoniakfølsomme naturområder er ammoniaktabet fra husdyrbrugets anlæg (stalde og opbevaringslagre for husdyrgødning) og den beregnede ammoniakdeposition på de naturområder, der er relevante i forhold til en vurdering efter reglerne i husdyrbrugloven (§ 7) og reglerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen § 20, §§25-29 samt bilag 3, pkt. A og D.

Husdyrbruget omfatter begrebsmæssigt ikke selve udbringningsarealerne og emission fra kilder på udbringningsarealerne, dvs. at udbragt husdyrgødning er reguleret af de generelle regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Der beregnes ammoniakemissionen fra husdyrbruget, hvilket vil sige alene de anlæg, øvrige driftsbygninger m.v., der ligger på den samme ejendom. Disse oplysninger fremgår af afsnittet ”Stalde og produktioner”.

De ammoniakfølsomme naturområder opdeles i husdyrbrugloven i kategori 1-natur, kategori 2-natur og kategori 3-natur. Herunder fremgår definitionerne, og de krav de medfører.

Kategori 1-natur

Kategori 1-natur er de ammoniakfølsomme naturtyper, der fremgår af opstillingen i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, pkt. D, hvis de er beliggende inden for et Natura 2000-område, uanset størrelse. Det er endvidere en betingelse, at de er omfattet af udpegningsgrundlaget, og at de er kortlagt. Ligeledes er heder og overdrev i øvrigt omfattet, såfremt de er beliggende inden for et Natura 2000-område og omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse.

Hvis et husdyrbrug medfører kvælstofdeposition på kategori 1-natur, vil antallet af andre husdyrbrug, som ligger i nærheden af det følsomme naturområde, være afgørende for hvor stor kvælstofdeposition, som kan tillades jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 25. Det fremgår af tabellen herunder, hvordan kravet fastlægges. Kommunen **skal** stille krav om overholdelse af det derved fastlagte afskæringskriterium.

Antal husdyrbrug (foruden ejendommen)	Maksimal totaldeposition (kg N/ha/år)
Flere end ét	0,2
Netop ét	0,4
Ingen	0,7

Tabel 8. Emissionsgrænser afhængig af antal øvrige husdyrbrug der belaster naturområdet

Foruden afskæringskriteriet er der jf. § 7 i husdyrbrugloven forbud mod etablering, udvidelse og ændring af husdyr- og gødningsopbevarings-anlæg i og inden for en afstand af 10 m til kategori 1 natur.

Kategori 2-natur

Kategori 2-natur er ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000-områder i form af højmoser, lobeliesøer, heder, der i sig selv er større end 10 ha og omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og overdrev, der i sig selv er større end 2,5 ha og omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3

Kommunen **skal** jf. § 26 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen stille krav om en maksimal totaldeposition på 1,0 kg N/ha/år.

Foruden kravet til maksimal deposition er der jf. § 7 i husdyrbrugloven forbud mod etablering, udvidelse og ændring af husdyr- og gødningsopbevarings-anlæg i og inden for en afstand af 10 m til kategori 2 natur.

Kategori 3-natur

Kategori 3-natur er ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000-områder i form af heder, moser og overdrev, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og ammoniakfølsomme skove, som ikke er omfattet af kategori 1- eller 2-natur.

Kommunen kan jf. § 28 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen i forbindelse med etablering, ændring eller udvidelse stille krav om en maksimal merdeposition på 1,0 kg N/ha/år. Kravet om maksimalt 1,0 kg N/ha/år i merdeposition kan ifølge husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen lempes, men ikke skærpes.

Naturområder registreret omkring ejendommen

I ansøgningen, se tabellen herunder, er der lavet beregninger af total- og merdeposition fra husdyrbruget til den omkringliggende natur.

Naturområder der er relevante at vurdere på i forhold til husdyrbruglovens beskyttelsesniveau	Afstand	Beregnet Ja/Nej
Områder indenfor Natura 2000 (kategori 1 natur)		
Kvælstoffølsom habitatnatur. Natura 2000 område nr. 54 (Habitatområde nr. 50 Yding Skov og Ejer Skov)	2,5 km	Ja
§ 3-overdrev	2,5 km	Nej
§ 3-heder	2,5 km	Nej
Områder udenfor Natura 2000 (kategori 2-natur)		
Højmoser	> 2,5 km	Nej
Lobeliesøer	> 2,5 km	Nej
§ 3-heder >10 ha	> 2,5 km	Nej
§ 3-overdrev > 2,5 ha	1,7 km	Ja
Områder udenfor Natura 2000 (kategori 3-natur)		
§ 3-hede	> 2,5 km	Nej
§ 3-mose	347 m	Ja
§ 3-overdrev	977 m	Nej
Potentiel ammoniakfølsom skov	1,3 km	Nej

Tabel 9. Afstande og ammoniakdeposition på de nærmeste naturområder i de tre kategorier i husdyrbrugloven

Beregningerne sandsynliggør, at der ikke vil være en væsentlig påvirkning med kvælstof til omkringliggende kategori 1-3-natur.

Ansøgning (201883) | Naturområder

For at der kan beregnes deposition af ammoniak, skal naturpunkter angives på kortet. På "Liste- og resultatvisning" vises det samlede resultat af ammoniakberegningerne, samt en oversigt over mer- og totaldeposition i alle naturpunkter der er angivet.

Kort
Liste- og resultatvisning
 Kort i fuld skærm

Samlet resultat af ammoniakberegninger

Samlet emission: **4790,6** (kg NH₃-N/år)   Meremission (8 års-drift): **760,7** (kg NH₃-N/år)   Meremission (nudrift): **760,7** (kg NH₃-N/år)

Oversigt af naturpunkter

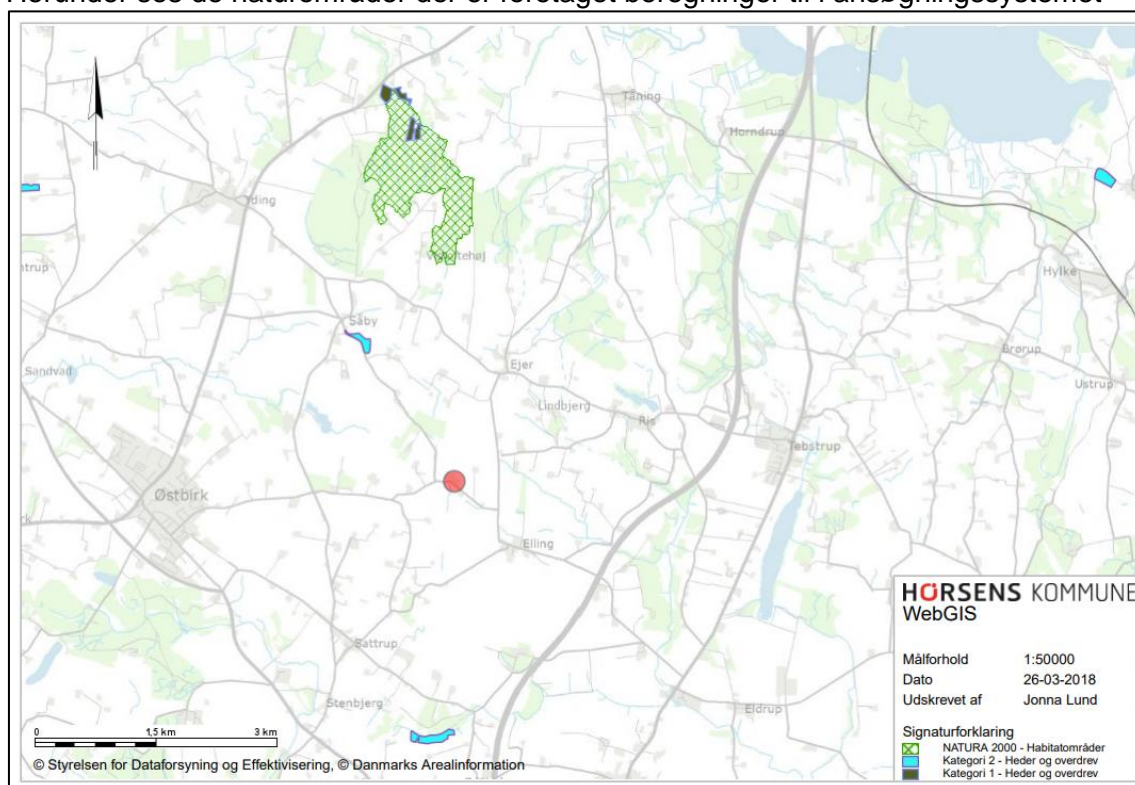
Navn:	Kategori:	Oprettet:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg NH ₃ -N/år):		Totaldeposition (kg NH ₃ -N/år):
					8-års drift	Nudrift:	
1	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,1	0,1	0,8
2	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,1	0,1	0,6
3	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,3

4	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,1	0,1	0,7	▼
5	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,1	0,1	1,0	▼
6	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,3	0,3	1,6	▼
7	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,3	0,3	2,0	▼
N2000	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,1	▼
Overdrev	Kategori 2	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,1	▼

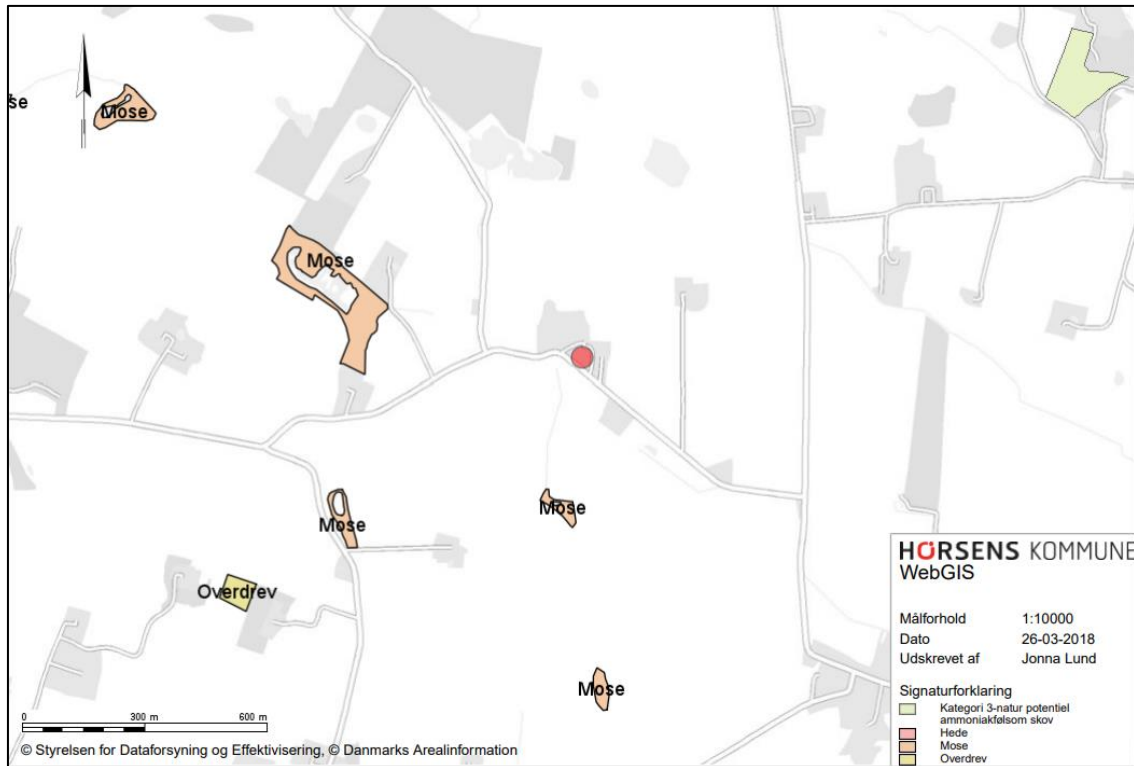
Ved kategori 1 natur, skal der foretages en vurdering i forhold til kumulationsmodellen jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 25. Til hjælp kan kortlaget "kumulation" i husdyrgodkendelse.dk's kort anvendes.

Tabel 10. Beregnet total ammoniakfordampning og deposition på de nærmeste naturområder i de 3 kategorier i husdyrbrugloven

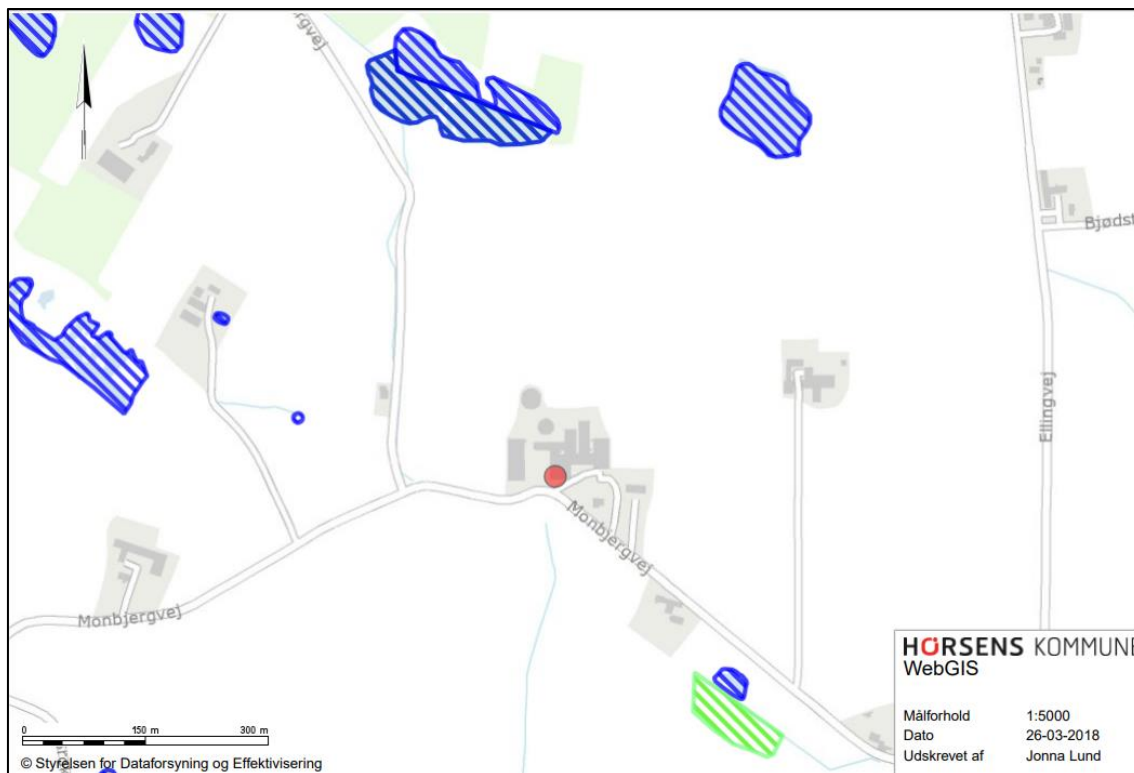
Herunder ses de naturområder der er foretaget beregninger til i ansøgningssystemet

Figur 4. Placering af de nærmeste områder som er omfattet af hhv. Kategori 1 og kategori 2 i husdyrbrugloven.

Figur 5. Placering af de nærmeste naturområder omfattet kategori 3 i husdyrbrugloven.

Figur 6. Placering af de nærmeste naturområder, som ikke er omfattet af husdyrbrugloven.

Konklusion på beregningerne i forhold til husdyrbrugets placering

Husdyrhold påvirker de omgivende naturområder gennem emission af ammoniak fra anlægget.

Naturområder omfattet af husdyrlovens § 7

Anlægget etableres mere end 10 meter fra kategori 1 og kategori 2 natur. Dermed er lovens afstandskrav overholdt.

Af tabellen herunder fremgår den beregnede deposition på de nærmeste naturområder i hver kategori i husdyrbrugloven, samt om beskyttelsesniveauet er overholdt. Det vurderes at husdyrbruglovens beskyttelsesniveau er overholdt for tre kategorier.

	Deposition (kg N/ha/år)	Beskyttelses- niveau (kg N/ha/år)	Krav overholdt?
Kategori 1-natur			
Kvælstoffølsom habitatnatur	0,0	0,7 (total)	Ja
§ 3-heder	0,0*	0,7 (total)	Ja
§ 3 overdrev	0,1	0,7 (total)	Ja
Kategori 2-natur			
Højmoser	0,0*	1,0 (total)	Ja
Lobeliesøer	0,0*	1,0 (total)	Ja
§ 3-heder > 10 ha	0,0*	1,0 (total)	Ja
§ 3-overdrev > 2,5 ha	0,1	1,0 (total)	Ja
Kategori 3-natur			
Hede	0,0	1,0 (mer)	Ja
Mose	0,1	1,0 (mer)	Ja
Overdrev	0,0*	1,0 (mer)	Ja
Ammoniakfølsom skov	0,0*	1,0 (mer)	Ja

*) Depositionen vurderes på baggrund af den store afstand at være 0,0 kg N/ha/år.

**) Kommunen har ikke fastlagt et konkret beskyttelsesniveau, men sammenholdt den beregnede deposition med lovgivningens mest restriktive niveau.

Tabel 11. Vurdering af om beskyttelsesniveauet for ammoniakdeposition i husdyrbrugloven er overholdt.

Ved fastsættelse af det konkrete afskæringskriterium for kvælstofdeposition på kategori 1 natur, er der taget udgangspunkt i, at den højeste deposition af ammoniak på et naturområde som ligger indenfor et Natura 2000 område er 0,1 kg N/ha/år. Dermed er afskæringskriteriets laveste niveau på 0,2 kg N/ha/år i forhold til kategori 1-natur, overholdt uanset antallet af øvrige husdyrbrug, som belaster naturområdet med luftbåren kvælstof.

Naturområder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, men ikke husdyrlovens § 7

Der ligger tæt ved ejendommen en beskyttet eng og nogle vandhuller, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Den maksimale totaldeposition på engen er 1,0 (+0,2) kg N/ha/år. Det vurderes, at en belastning i denne størrelsesorden ikke vil medføre en tilstandsændring i engen. Den maksimale totaldeposition på det nærmeste vandhul er 2,0 (+0,3) kg N/ha/år. Det vurderes, at en belastning i denne størrelsesorden ikke vil medføre en tilstandsændring i søen.

Internationalt beskyttet natur – Natura 2000

Kommunen er forpligtet til at vurdere om det ansøgte projekt er foreneligt med EF-habitatdirektivforpligtelserne jf. habitatbekendtgørelsen. Dette indebærer at der, før der træffes afgørelse, skal foretages en vurdering af om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt.

Nærmeste Natura-2000 område er nr. 54 (Habitatområde nr. 50 Yding Skov og Ejer Skov). Udpegningsgrundlaget for habitatområdet kan ses på Naturstyrelsens hjemmeside (<http://www.naturstyrelsen.dk/Naturbeskyttelse/Natura2000>). Der er vedtaget en Natura 2000-plan for området.

Horsens Kommune vurderer på baggrund af afstanden og den beregnede totaldeposition, at projektet ikke vil medføre negative påvirkninger på de arter og naturtyper, som det nærmeste Natura 2000-område er udpeget for. Afgørelsen er dermed ikke i modstrid med Natura 2000-planens bevaringsmålsætninger.

Internationalt beskyttede arter af planter og dyr – bilag IV-arter

Af EF-habitatdirektivets* bilag IV fremgår en række dyre- og plantearter (herefter bilag IV-arter), som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer indenfor et af de udpegede habitatområder eller på andre lokaliteter. Ifølge DCE, Aarhus Universitet er der registreret adskillige bilag IV-arter i lokalområdet. Det drejer sig om flere arter af padder og flagermus samt odder. Horsens Kommune har ikke kendskab til forekomster af de nævnte bilag IV-arter indenfor 1 km fra anlægget. Det vurderes ikke, at det ansøgte vil påvirke bilag IV-arter.

Kommunes samlede vurdering af effekter på beskyttede arter og naturområder

Med baggrund i ovenstående vurderes det samlet, at det at anlægget med dets ammoniakemission ikke vil forårsage en tilstandsændring i § 3-områder samt at afskæringskriterierne for § 7-natur er overholdt. På den baggrund vurderes der ikke at ville ske nogen målbar forringelse af habitater, herunder leve-/voksesteder for fredede eller truede arter.

Det vurderes yderligere, at bilag IV-arters yngle- og rastesteder ikke vil påvirkes negativt samt at Natura 2000 områder og disses udpegningsgrundlag ikke vil blive påvirket væsentligt af produktionen.

1.1.2. Ammoniakfordampning og kumulation

Ifølge husdyrbrugloven skal kommunens vurdering omfatte meddelte afgørelser inden for de seneste 8 år før den aktuelle afgørelse.

Vurderingen har særlig betydning i relation til beskyttelsesniveauet for deposition af ammoniak på § 3 natur, da dette ellers kun reguleres af et mer-depositionskrav. Idet total depositionen af kvælstof på de nærmeste naturområder ikke overstiger 1 kg, vurderes det at der ikke er behov for en nærmere vurdering af kumulation set over 8 år.

6. Emissioner og genepåvirkninger

4.4. Lugt fra anlægget og de beregnede geneafstande for beboelser

Lugtemissionen er beregnet i ansøgningsystemet ud fra oplysningerne om den ansøgte husdyrproduktion. Da der kan være flere lugtkilder fra ejendommen (f.eks. flere stalde) beregnes en vægtet gennemsnitsafstand, som tager hensyn til, at der er flere stalde med forskellige emissioner.

De beregnede lugtemissioner sammenlignes med de lugtgenekriterierne der er fastsat i husdyrbrugloven. Kriterierne betragtes som den maksimale, miljømæssigt acceptable lugtgenebelastning fra en given kilde ved den pågældende områdetype. Der er i loven indarbejdet 3 forskellige beskyttelsesniveauer.

- 5 OUE pr. m³ og 1 LE pr. m³ i et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde.
- 7 OUE pr. m³ og 3 LE pr. m³ i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign., samt ved beboelsesbygninger på

ejendommen uden landbrugspligt, som ikke ejes af driftsherren, hvor der inden for en afstand af 200 meter ligger flere end 6 beboelsesbygninger på hver sin ejendom uden ejendomspligt, som ikke ejes af driftsherren.

- 15 OUE pr. m³ og 10 LE pr. m³ ved beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, der ikke ejes af driftsherren.

Hvis der ligger andre husdyrbrug i nærheden af beboelser, kan der opstå en forøgelse af koncentration af lugten i et nærområde. I husdyrbrugloven er der derfor indarbejdet kriterier for hvordan sådanne forhold skal håndteres afhængig, af om der er et eller flere husdyrbrug tæt på de berørte boliger.

Der ligger ikke andre husdyrbrug nærmere end hhv. 300 fra planlagte boligområder og samlet bebyggelse eller 100 meter fra en bolig i landzone uden landbrugspligt. Lugtgeneberegningen skal derfor ikke skærpes. Ansøger har mulighed for at anvende teknologier, som kan reducere lugtafgivelsen fra anlægget, hvis husdyrbruget ligger tæt på boliger. Der er ikke anvendt lugtreducerende teknologier.

Oversigt over nabobebyggelser ?			
Type	Opretter	Navn	Kumulation
Enkelt bolig	Ansøger	Kvægenbjergvej 12	Nul ejendomme (0)
Samlet bebyggelse	Ansøger	Eillingvej 16	Nul ejendomme (0)
Byzone	Ansøger	Østbirk By, Østbirk	Nul ejendomme (0)

Figur 7. Tabel fra ansøgningssystemet med angivelse af de boligområder der er regnet til, og om der er regnet med kumulation.

Herunder ses på figur 8 de boligområder der er beregnet lugt til i ansøgningssystemet. De konkrete beregninger og målte afstande kan ses i afsnittet vedr. beliggenhed og i bilag 3.

Figur 8. Placering af enkelt liggende bolig uden landbrugspligt, samlet bebyggelse og byzone boliger

Resultatet af lugtberegningerne

Herunder ses et resume af lugtberegningerne foretaget i ansøgningssystemet. For detaljerede beregninger henvises til bilag 2 (miljøkonsekvensrapporten) og ansøgningen.

Ansøgning (201883) | Nabopåvirkning ?

For at der kan beregnes om lugt fra anlægget, skal nabobebyggelse og byzone angives på kortet. På "Listevisioning" vises en oversigt over de nabobebyggelse der er angivet, og på "Resultater" findes resultaterne af de lugtberegninger der er foretaget på ansøgningen.

Kort Listevisioning **Resultater** Kort i fuld skærm

Samlet resultat af lugtberegning ? i

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Bortscreenet	Genekriterie overholdt
Kvægenbjergvej 12	0	FMK	150,1	150,1	194,5	Nej	Ja
Ellingvej 16	0	NY	389,9	350,9	989	Ja	Ja
Østbirk By, Østbirk	0	FMK	612,7	612,7	2914,2	Ja	Ja

Konsekvenszone: 889 m

Tabel 12. Samlet resultat af lugtgeneberegninger i forhold til påvirkning af beboelser

Beregningerne fra ansøgningssystemet som er gengivet i tabellen herover viser, at lugtgenekriterierne er overholdt for alle tre kategorier (enkeltliggende beboelser, samlet bebyggelse og byzone).

Det skal bemærkes, at de vejledende beregnede lugtgenefafstande bygger på en forudsætning om "god staldhygiejne", hvorfor minimering af lugtgener fra stalde således erfaringsmæssigt er meget afhængig af god staldhygiejne. Der stilles derfor vilkår vedr. dette.

Horsens Kommune har i dag ikke kendskab til klager over lugt, hvorfor det antages, at produktionen drives på en sådan måde, at der ikke opstår generende lugt ved naboer.

Når gyllen skal omrøres og bringes ud, vil der altid være lugtgener. Disse må jf. Natur og Miljøklagenævnet accepteres i landzonen.

Horsens Kommune og ansøgers konsulent vurderer på baggrund af beregningerne i ansøgningssystemet, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for naboerne. Skulle dette mod forventning opstå, er der stillet vilkår, som sikrer at anlægget drives så lugtafgivelsen minimeres, og at kommunen såfremt der opstår berettigede lugtgener fra produktionen, har mulighed for at håndhæve forholdet.

Støj ved anlægget

Den primære kilde til støj fra anlægget er jf. miljøkonsekvensrapporten oplyst som værende ventilationsanlægget i staldene. Ejendommen ligger i god afstand fra omkringboende. Det vurderes derfor ikke, at der opleves væsentlige gener fra støj som følge af driften af anlægget. Der er stillet et generelt støjvilkår, som sikrer at kommunen kan gribe ind, i tilfælde at der opstår generende støj.

Derudover vil der kunne opleves støj som følge af transporter til og fra ejendommen. Idet der ikke ligger beboelser i umiddelbar nærhed af udkørslerne, vurderes det ikke at omkringliggende beboelser påvirkes af transporten.

Støv fra anlægget

Den primære kilde til støv kan jf. miljøkonsekvensrapporten opstå i forbindelse med kørsel til og fra ejendommen, idet der kun er begrænset håndtering af foder. Se derfor nærmere under afsnittet kørsel.

Lys ved anlægget

Lyspåvirkning fra ejendommen består af lysudfald fra bygningernes vinduer samt udendørsbelysning ved udleveringsrampe og ved foderindlevering.

Horsens Kommune vurderer med baggrund miljøkonsekvensrapporten at de omkringboende ikke vil opleve lysgener fra anlægget.

Fluer og skadedyr

Det er i miljøkonsekvensrapporten beskrevet, at der foretages bekæmpelse af fluer og rotter. Kommunen vurderer, at den beskrevne bekæmpelse er tilstrækkelig til at minimere eventuelle gener. Der er stillet vilkår, som sikrer at bekæmpelsen af fluer fastholdes.

Transport til og fra anlægget

Der er i miljøkonsekvensrapporten beskrevet, at der er 2 primære udkørselsveje fra ejendommen. Vejene er grusveje og der er gode udkørselsforhold. Ingen af disse veje ligger tæt på beboelser, hvorfor det ikke vurderes, at støv fra kørsel vil kunne genere beboelser. Det er oplyst, at antallet af transporter falder, idet der fremadrettet vil blive leveret større mængder af gangen. Kommunen vurderer, at der ikke vil være væsentlige gener, som følge af transport fra ejendommen.

Driftsforstyrrelser og uheld.

Det er i miljøkonsekvensrapporten oplyst, at der vil blive udarbejdet en beredskabsplan. Derudover er der beskrevet hvilke typer af uheld der kan opstå samt de tiltag der vil blive gjort for at begrænse følgevirkningerne af et eventuelt uheld.

Ansøgers konsulent har vurderet, at der er taget tilstrækkelige forholdsregler i tilfælde af et uheld ved, at der er en procedure for, hvad der skal gøres i tilfælde af et uheld og for at minimere risikoen for uheld. Kommunen er enig i denne betragtning, og har derfor stillet vilkår om udarbejdelse af beredskabsplan, som beskrevet i redegørelsen.

5. Alternative løsninger der er undersøgt

Udover den valgte løsning med en tilbygning og ændring i de eksisterende stalde, er der vurderet på alternative muligheder mht. placering af byggeriet. Se beskrivelsen af de undersøgte alternativer i miljøkonsekvensrapporten (afsnittet Alternative løsninger).

Der er i miljøkonsekvensrapporten ikke vurderet på alternative placeringer af produktionen, som f.eks. at flytte produktionen til ansøgers anden ejendom, hvor der er slagtesvin. Dette vurderes dog af kommunen heller ikke at være relevant i en situation, hvor der er tale om en renovering og optimering af den eksisterende drift på anlægget. Kommunen vurderer derfor, ligesom ansøgers konsulent, at det valgte projekt tager størst mulig hensyn til omgivelserne (naboer m.m.), miljøet set i forhold til husdyrbrugets drift.

6. Foranstaltninger for at begrænse en virkning på miljøet

6.1. Anvendelse af BAT i forhold til ammoniakemission (NH₃-N/år).

Med husdyrbrugloven er det bl.a. et mål at fremme anvendelsen af den Bedste Tilgængelige Teknik - BAT, herunder renere teknologi. BAT-krav til ammoniakemission er med den reviderede husdyrlov gældende fra 1. august 2017 lagt sammen med det generelle ammoniakreduktionskrav til ét samlet krav for husdyrbrug, som har en samlet ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år.

BAT er ikke en statisk størrelse men derimod en retlig standard, der ændrer sig som følge af den teknologiske udvikling. Ved stillingtagen til BAT skal ansøger og kommune derfor inddrage de muligheder, som udviklingen inden for miljøteknologi medfører i forhold til begrænsning af forurening fra husdyrbrug. Kravet om begrænsning af forurening ved anvendelse af BAT bidrager derfor til at sikre et højt beskyttelsesniveau for miljøet som helhed.

I forbindelse med fastlæggelsen af BAT-ammoniakemissions niveauet, skal der foretages en vurdering af, hvad der i almindelighed er økonomisk og teknisk muligt for den enkelte branche. Dermed er det branchens generelle økonomiske formåen og ikke den enkelte landmands egen økonomi, som er afgørende for kommunens vurdering. De økonomiske omkostninger skal stå i et rimeligt forhold til miljøeffekten og derfor skal der ske en afvejning af, om der er proportionalitet inden der stilles krav til BAT. Nogle teknikker og teknologier er billigere for store husdyrbrug end for de mellemstore husdyrbrug. De krav, som kommunen stiller på baggrund af BAT, gælder alle ansøgere inden for den pågældende branche uanset lokalitet. Det har derfor ikke betydning for fastlæggelsen af BAT, om det enkelte husdyrbrug ligger i nærheden af sårbare naturområder. I tabellen herunder vises resultatet af de BAT-beregninger der fremgår af ansøgningen.

Samlet BAT beregning			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	4480	342	4821
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	4460	331	4791
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	31
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Tabel 13. Beregninger af BAT niveau for hele anlægget (NH₃-N)

Det ses af tabel 13 at BAT-emissionsniveauet er overholdt.

BAT-niveauet er jf. oplysninger i miljøkonsekvensrapporten opnået ved følgende virkemidler: Delvis spaltegulv i ny farestald (bygning 14), To-klimastald med delvis spaltegulv (bygning nr. 9), gyllekøling i eksisterende smågrisestald på 11,2 %, delvis spaltegulv i farestaldene nr. 1-3, delvis spaltegulv i løbe- og drægtighedsstaldene nr. 5 og nr. 8, dybstrøelse i drægtighedsstald i bygning nr. 6 og 7 samt delvis spaltegulv i afsnit med drægtighedsstald (bygning nr. 4).

Produktioner med miljøteknologi				
Produktion	Beskrivelse af miljøteknologi	Driftstimer pr. år	NH ₃ -N effekt (%)	Lugteffekt (%)
Ansøgt drift				
(#24011) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	Gyllekøling	8760	11,2	0
Nudrift - Ingen data				
8 års drift - Ingen data				

Tabel 14. Beskrivelse af miljøteknologi der er anvendt

Der er stillet vilkår til virkemidlerne, dvs. krav til staldsystem og anvendelse af gyllekøling. I tabellerne herunder vises de forudsætninger for fastlæggelse af BAT niveauet som er indarbejdet i ansøgningen.

Beregninger af progressive BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for produktioner i nye stalde		
BAT-husdyrtype	Areal (m ²)	Beregnet BAT krav (kg NH ₃ -N / (m ² · år))
Søer, golde og drægtige	84	Arealet er lig med eller under 1900 m ² . BAT kravet er fastlagt til 0,87 kg NH ₃ -N / (m ² · år)
Søer, diegivende	287	Arealet er lig med eller under 1200 m ² . BAT kravet er fastlagt til 0,59 kg NH ₃ -N / (m ² · år)

Tabel 15. Fastlæggelse af BAT krav for de nye stalde (afhængig af størrelse)

BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde				
Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år)) ^c
1. Farestald	Søer, diegivende, golde og drægtige; 25-49 % fast gulv ^a	Eksisterende staldafsnit	0,70 - 0,87 ^b	1,30
2 og 3. Farestald	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit	0,47 - 0,59 ^b	0,66
4. Drægtigheds- og smågrisestald	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,87	1,20
4. Drægtigheds- og smågrisestald	Smågrise. Drænet gulv + spalter (50 %/ 50%)	Eksisterende staldafsnit	0,50 - 0,58 ^b	1,20
5. Drægtighedsstald	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit	0,70 - 0,87 ^b	1,20
6. Drægtighedsstald	Søer, golde og drægtige. Løsgående dybstrøelse	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	1,40	1,40
7. Drægtighedsstald	Søer, golde og drægtige. Løsgående dybstrøelse	Eksisterende staldafsnit	1,40	1,40
8. Løbestald	Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit	0,70 - 0,87 ^b	1,30
8. Løbestald	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit	0,70 - 0,87 ^b	1,20
9. Smågrisestald	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit	0,50 - 0,58 ^b	0,56
14. Ny farestald	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,59	0,66

^a BAT-kravet for flexgruppen fastsættes ud fra det dyretype og staldsystem med det højeste relative reduktionskrav og det dyretype og staldsystem med den højeste ammoniakemissionsfaktor.

^b BAT-kravet ved ny stald er progressivt og afhænger af det samlede areal for husdyrtypen i nye staldafsnit

^c BAT krav ved eksisterende stald er tabelværdien for staldtypen. BAT kravet kan være lavere i den aktuelle situation, hvis der fastsættes vilkår til eksisterende stald i en tidligere godkendelse.

Tabel 16. BAT krav for nye og eksisterende stalde

Der blev på ejendommen i 2010 meddelt en miljøgodkendelse efter husdyrbruglovens § 12. Dele af godkendelsen blev taget i brug. Der skal derfor foretages en vurdering af hvilket BAT-niveau der skal fastsættes i forbindelse med denne godkendelse.

Ammoniaktab pr. produktion opnåelig ved anvendelse af BAT						
Produktion	BAT krav		Korrektionsfaktor for udegående	Vejl. sum (kg NH ₃ -N / år)	Ansøgers forslag (kg NH ₃ -N / år)	Kommunens krav (kg NH ₃ -N / år)
	Areal (m ²)	(kg NH ₃ -N / (m ² · år))				
(#23990) Flexgruppe: Søer, diegivende, golde og drægtige; 25-49 % fast gulv	366	1,30	1	476		
(#23993) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	563	0,66	1	372		
(#23996) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	84	0,87	1	73		
(#23997) Smågrise. Drænet gulv + spalter (50 %/ 50%)	334	1,20	1	401		
(#24000) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	441	1,20	1	529		
(#24003) Søer, golde og drægtige. Løsgående dybstrøelse	407	1,40	1	570		
(#24004) Søer, golde og drægtige. Løsgående dybstrøelse	353	1,40	1	494		
(#24007) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	106	1,30	1	138		
(#24008) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	545	1,20	1	654		
(#24011) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	1079	0,56	1	604		
(#24014) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	287	0,59	1	169		

Tabel 17. Bat krav pr. produktionsdel

På tidspunktet for afgørelsen blev der foretaget en vurdering af om de valgte staldsystemer kunne betegnes som BAT ud fra Miljøstyrelsens BAT blade.

Der sker i forbindelse med den ansøgte godkendelse ændringer i de virkemidler som anvendes for at opnå BAT, bl.a. opføres og overdækkes en gyllebeholder ikke. Ifølge bilag 3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fastsættes BAT kravet i sådanne tilfælde ved en genberegning af BAT-kravet.

Ifølge tabel 13 er det nye BAT krav opfyldt. BAT-niveauet er opnået ved foruden de specifikke staldsystemer at anvende følgende virkemiddel: Gyllekøling i eksisterende smågrisehold på 11,2 %.

6.2. De forventede væsentlige følger (ressourcer/anvendelse af BAT)

Kommunen skal foruden en vurdering af anvendelse af BAT i forhold til NH₃-N/år emissionen sikre sig, at husdyrbruget er indrettet og drives på en sådan måde, at der er truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af BAT.

Det betyder bl.a. at det skal vurderes om

- Energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt,
- Mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet,
- Produktionsprocesserne er optimeret, i det omfang det er muligt,
- Affaldshierarkiet, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse, iagttages,

- Der, i det omfang forureningen ikke kan undgås, er anvendt bedste tilgængelige rensningsteknik, om der er truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge uheld og begrænse konsekvenserne heraf.

Herunder er de relevante områder gennemgået.

Fodring

I Miljøkonsekvensrapporten under overskriften BAT- fodring er der redegjort for hvordan ansøger gennem fodring minimerer dyrenes udskillelse af kvælstof og fosfor. Se evt. bilag 3. Det er Horsens Kommunes vurdering, at der anvendes BAT indenfor fodring.

Management:

I Miljøkonsekvensrapporten under overskriften BAT- management er der redegjort for, hvordan ansøger gennem sin management og den daglige drift minimerer miljøpåvirkningerne fra anlægget. Se evt. bilag 3.

Idet ansøger oplyser, at der vil blive udarbejdet en beredskabsplan, at personalet er velinformeret gennem uddannelse, og at der føres kontrol med ressourceforbrug, samt sikres at anlægget kører optimalt gennem service, er det Horsens Kommunes vurdering, at der anvendes BAT indenfor management.

Forbrug af ressourcer – vand, energi

Energi- og vandforbruget stiger som følge af udvidelsen, hvilket fremgår i miljøkonsekvensrapporten i afsnittet "Brugen af naturressourcer". Der forventes en stigning på 25% i vandforbrug og 24.000 kWh i elforbrug, mens forbruget af fyringsolie øges med ca. 2.200 liter. I Miljøkonsekvensrapporten under overskriften BAT- forbrug af energi og vand er der redegjort for, hvordan ansøger søger at minimere ressourceforbruget på anlægget. Se evt. bilag 3.

Det vurderes ud fra beskrivelserne at ansøger optimerer produktionen, således at ressourceforbruget minimeres mest muligt.

Affaldssortering, risiko og farligt affald

Ifølge miljøkonsekvensrapporten er der følgende affaldstyper på ejendommen: medicinrester, kanyler mv, plastik affald, gammelt jern, døde dyr.

Der opbevares ikke sprøjtemiddelrester og olieaffald på ejendommen, idet dette håndteres på ansøgers anden ejendom. Der er ikke redegjort for mængder af de forskellige fraktioner, men idet der ikke udføres markdrift fra ejendommen vurderes det at mængderne begrænsede.

I forhold til opbevaring af døde dyr bemærker Horsens Kommune at opbevaringen skal ske således, at der ikke opstår uhygiejniske forhold, og at der ikke sker tilhold af fugle og ræve mv. Dvs. de døde dyr skal opbevares i overensstemmelse med anvisningen fra DAKA.

Det vurderes ud fra beskrivelsen i øvrigt at affaldshåndteringen er i overensstemmelse med Horsens Kommunes regulativer.

Olieprodukter

Der er jf. miljøkonsekvensrapporten en dieseltank på ejendommen. Tanken er placeret indendørs, således at eventuelt spild kan opsamles og således at der tankes på en plads med en for væske uigennemtrængelig belægning. Kommunen vurderer dermed, at risikoen for forurening af jord og grundvand er minimeret mest muligt.

Pesticider/Kemikalier

Det er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten, at der normalt ikke opbevares sprøjteudstyr eller pesticider på ejendommen. Sprøjten bliver dog vasket på ejendommens vaskeplads, der har fast bund og afløb til gyllebeholder. Det vurderes at håndteringen dermed er i overensstemmelse med de gældende regler.

Spildevand

I miljøkonsekvensrapporten figur 8 fremgår en afløbstejning, som viser placering af gylle og vandledninger. Det vurderes ud fra figuren at spildevand og husdyrgødning fra produktionen håndteres efter gældende regler.

Det er oplyst at regnvand ledes til dræn. Idet der skal opføres en ny tilbygning, skal kommunen forud for opførelsen, søges om tilladelse til enten at nedsive regnvandet fra tagfladen eller til etablering af et forsinkelsesbassin. Bemærk, afgørelsen vedr. håndtering af overfladevand er ikke en del af miljøgodkendelsen, og skal derfor ansøges separat.

Opbevaring af husdyrgødning

Det er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten under BAT – opbevaring af husdyrgødning, hvorledes det sikres at lagertabet fra lagre med husdyrgødning mindskes mest muligt.

Det fremgår bla.. af ansøgningen, at der skal opbevares fast møg fra svin i markstak. Den bedste teknologi ville være at opbevare møget overdækket på en møddingsplads, som kunne sikre, at det ikke ville ske udvaskning, idet dybstrøelse fra svin kan være meget uhomogen. For at dybstrøelsen kan opbevares i markstak, er det vigtigt at møget forinden er gjort ensartet og ovedækkes straks efter udlægning. Der er derfor stillet et vilkår som sikrer at dette sker. Med de beskrevne tiltag vurderes det samlet at der anvendes BAT i forhold til opbevaringen.

7. Eventuelle grænseoverskridende virkninger

Det vurderes, at det kun er produktionens ammoniakfordampning, der potentielt kan have en grænseoverskridende virkning. Det også vurderet, at hovedparten af ammoniakfordampningen vil påvirke lokalområdet, og at det derfor kun en mindre del af ammoniakemissionen som vil bidrage til baggrundsbelastningen i omkringliggende lande. Dermed skal forholdet ikke belyses nærmere.

8. Kommunens samlede miljøvurdering og begrundelse for afgørelsen

Horsens kommune har vurderet, at der kan meddeles godkendelse til det ansøgte.

Kommunes afgørelse begrundes med vurderingerne som er gennemført under de enkelte emner, og med at de generelle beskyttelsesniveauer i husdyrbrugloven overholdes.

Kommunen har på baggrund af det oplyste i ansøgningen vurderet følgende:

- at de generelle afstandskrav i husdyrbrugloven og husdyrgødningsbekendtgørelsen er overholdt ved det ansøgte
- at produktionen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af nabobeboelser, natur beskyttet af internationale og nationale regler samt landskabelige og kulturhistoriske værdier

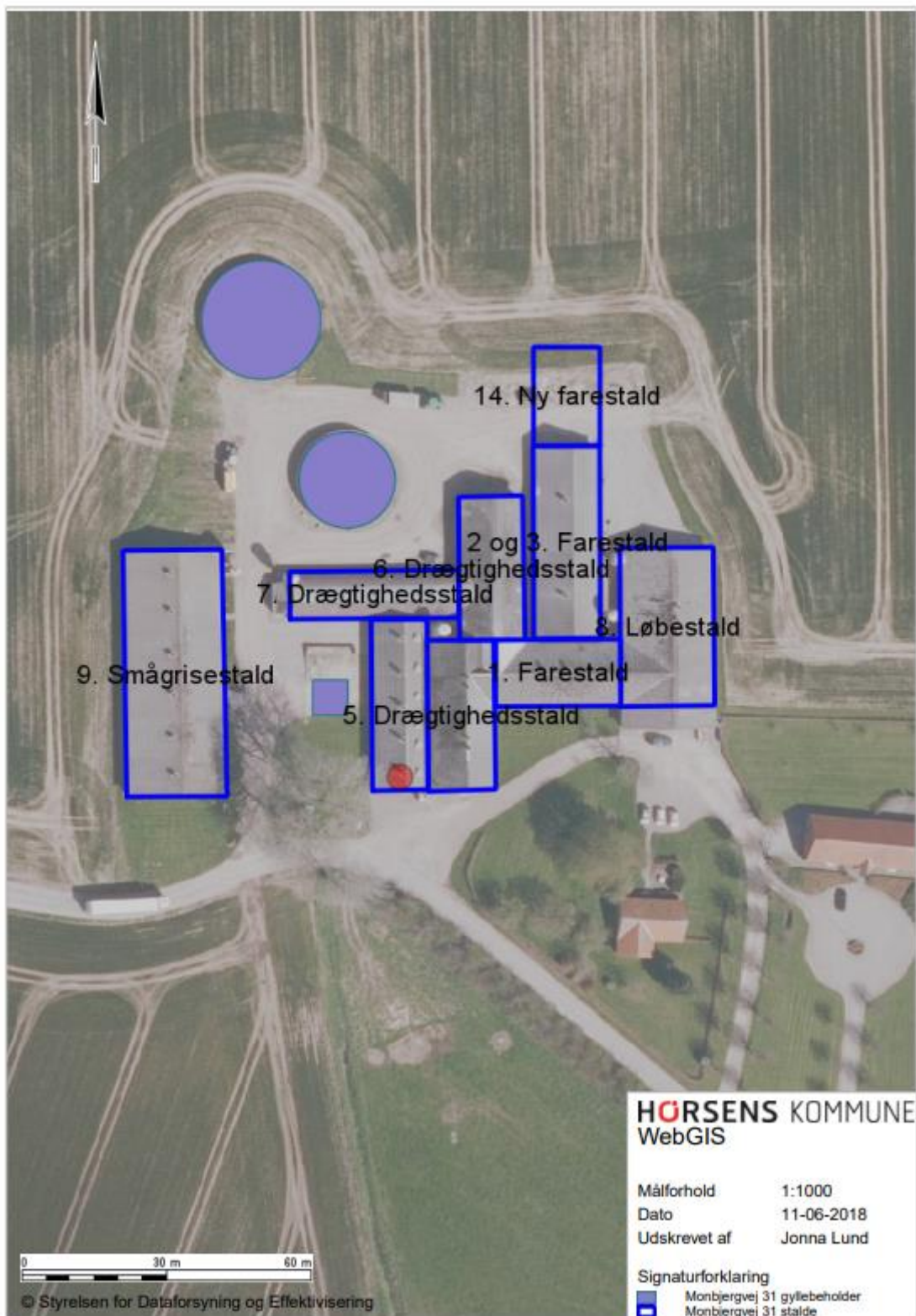
- at husdyrbruget - under overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug og af de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen - vil anvende den bedste tilgængelige teknik
- at udvidelsen ikke nødvendigvis medfører en øget husdyrproduktion og en øget miljøpåvirkning i regionen, idet strukturudviklingen går mod færre men større bedrifter. Den kumulerede, regionale effekt af husdyrbrugets udvidelse og andre bedrifters udvidelser og deres øgede miljøpåvirkning vil formentlig samlet set – helt eller delvist – blive modvirket af en nedgang i husdyrproduktionen på andre bedrifter

Samlet medfører dette at kommunen finder at der kan meddeles godkendelse til det ansøgte.

9. Bilag

1. Situationsplan (Målfast)

2. *Referenceliste (definitioner, love og bekendtgørelser)

Husdyrbrugloven

Bekendtgørelse nr. 442 af 13. maj 2016 af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug
Ændret ved bekendtgørelse nr. 256 af 21. marts 2017 af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Produktionsareal

Produktionsarealet er det areal i fast placerede husdyranlæg, hvorpå dyrene kan opholde sig og har mulighed for at afsætte gødning, jf. bilag 3, pkt. C, nr. 1 i husdyrbrugloven, og som dyrene ikke kun har kortvarig adgang til, jf. bilag 3, pkt. C, nr. 2.

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen

Bekendtgørelse nr. 211 af 28. februar 2017 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug
Ændret ved bekendtgørelse nr. 1380 af 30. november 2017 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug

Husdyrgødningsbekendtgørelsen

Bekendtgørelse nr. 1324 af 15. november 2016 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.
Ændret ved bekendtgørelse nr. 865 af 23. juni 2017 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

Miljøbeskyttelsesloven

Bekendtgørelse nr. 966 af 23. juni 2017 af lov om miljøbeskyttelse

Naturbeskyttelsesloven

Bekendtgørelse nr. 934 af 27. juni 2017 af lov om naturbeskyttelse

Samordningsbekendtgørelsen

Bekendtgørelse nr. 1470 af 12. december 2017 om samordning af miljøvurderinger og digital selvbetjening m.v. for planer, programmer og konkrete projekter omfattet af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

Habitatbekendtgørelsen

Bekendtgørelse nr. 926 af 27. juni 2016 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Affaldsbekendtgørelsen

Bekendtgørelse nr. 1309 af 18. december 2012 om affald

Brugerbetalingsbekendtgørelsen

Bekendtgørelse nr. 1475 af 12. december 2017 om brugerbetaling for godkendelse m.v. og tilsyn efter lov om miljøbeskyttelse og lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Forvaltningsloven

Bekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014 af forvaltningsloven

Miljøvurderingsloven

Lovbekendtgørelse nr. 448 af 10. maj 2017 om lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

Offentlighedsloven

Lov nr. 606 af 12. juni 2013 om offentlighed i forvaltningen

Olietankbekendtgørelsen

Bekendtgørelse nr. 1611 af 10. december 2015 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines

Vandløbsloven

Bekendtgørelse nr. 127 af 26. januar 2017 af lov om vandløb

Vaskepladsbekendtgørelsen

Bekendtgørelse nr. 906 af 24. juni 2016 om påfyldning og vask m.v. af sprøjter til udbringning af plantebeskyttelsesmidler.

Artsfredningsbekendtgørelsen

Bekendtgørelse nr. 867 af 27. juni 2016 om fredning af visse dyre- og plantearter og pleje af tilskadekommet vildt

Habitatdirektivet

Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter – med senere ændringer

Byggeloven

Bekendtgørelse nr. 1178 af 23. september 2016 af byggeloven

Bygningsreglement

Bekendtgørelse nr. 1615 af 13. december 2017 om bygningsreglement 2012 (BR18)

Museumsloven

Bekendtgørelse nr. 358 af 8. april 2014 af museumsloven

BBR-loven

Lovbekendtgørelse nr. 1080 af 5. september 2013

3. Miljøkonsekvensrapport

Ikke-teknisk resumé

Anders Knudsen ønsker at udvide sin so-produktion på Monbjergvej 31A, 8751 Gedved. Der ønskes at forlænge eksisterende farestald med 21 m mod nord Derudover sker der ændringer i bygningsanvendelsen af foderlade, og tidligere to-klimastald. De øvrige stalde forbliver uændrede. Dog søges der om mulighed for på sigt at ændre eksisterende farestald til drægtighedsstald.

Den nye stald bliver opført i samme farver og dimensioner, som den eksisterende farestald.

Projektet har en ammoniakfordampning på 4.791 kg NH₃-N/år, og bliver derved kategoriseret som en § 16a godkendelse. Husdyrbruget er ikke kategoriseret som et IE-brug, da der er færre end 750 årssøer. Der vil med det ansøgte produktionsareal, maksimalt komme op 724 stipladser, da staldene derved vil være fuldt udnyttede. Begrænsningen ligger også i den produktionsfremgang, der er på ejendommen. Dvs. at i takt med at antallet af grise pr. årssø stiger, kræver det længere opholdstid i stalden. Udvidelse til flere stipladser vil kræve yderligere nybyggeri.

Alle Husdyrlovens afstandskrav er overholdt.

Lugtgenekriterierne er overholdt. Der er 217 m til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt (Kvægenbjergvej 12), og 989 m til samlet bebyggelse (Elling) og 2.914 m til byzone (Østbirk). Lugtgenekriteriet er 194 m til nabobeboelse, 351 m til samlet bebyggelse og 613 m til byzone.

Der anvendes primært delvis spaltegulv i eksisterende stalde, og i ny stald. Hvilket minimerer udledningen af ammoniak fra anlægget. Derudover anvendes der gyllekøling i eksisterende smågrise-stald, som reducerer ammoniakfordampningen, samtidig med at der sker en varmegenindvinding som anvendes til opvarmning af staldene.

BAT-kravene er overholdt med de valgte staldsystemer og gyllekøling.

Den omkringliggende natur påvirkes ikke væsentligt, da kravene til kategori 1, 2 og 3 natur er overholdt.

Der forventes ingen forøgelse af gener fra støj, støv, fluer og transportere.

Ved ophør af produktionen fra ansøgers side vil produktionen formentlig blive fortsat af en ny ejer. Hvis produktionen ophører, vil gødnings- og foderanlæg blive tømt og rengjort.

Der er beskrevne procedurer for, hvad der skal gøres i tilfælde af uheld eller for at forebygge uheld, der kan medføre en forurening af miljøet.

I forbindelse med udarbejdelsen af ansøgningen har der været overvejet alternativer til det ansøgte projekt. Det ansøgte projekt er valgt, idet den giver den optimale løsning indenfor de eksisterende fysiske og økonomiske rammer, som landmanden har til rådighed. En mindre udbygning af anlægget til diegivende søer, giver en optimal udnyttelse af det resterende anlæg.

Udover den valgte løsning er der vurderet på alternative muligheder mht. placering af byggeriet.

Der har været overvejet at opføre den nye stald længere mod øst i forlængelse af drægtighedsstalden, det er fravalgt pga. at det vil være mest optimalt at forlænge den eksisterende farestald af

hensyn til den interne logistik. Den alternative løsning er primært fravalgt pga. fremtidige udvidelses muligheder og hensynet til naboer.

Ud fra de alternativer der er foretaget, vurderes det at det valgte projekt tager hensyn til omgivelserne (naboer m.m.), miljøet og husdyrbruget.

Beskrivelse af det ansøgte og forventet virkning på miljøet

1. Basisoplysninger

Ansøger og ejer er Anders Knudsen, Monbjergvej 31A, 8751 Gedved. Tlf. 7578 1670.

E-mail: lykkegaard@mail.tdcadsl.dk.

Udover Monbjergvej 31A er Anders Knudsen delvis ejer af slagtesvineejendommen Risvej 126, Skanderborg. Risvej 126 er beliggende ca. 1,9 km nord for Monbjergvej 31A. Pga. afstanden vurderes ejendommene ikke at være teknisk, forurenings- og driftsmæssigt forbundet.

Ejendommen har en tidligere miljøgodkendelse fra 11. august 2010.

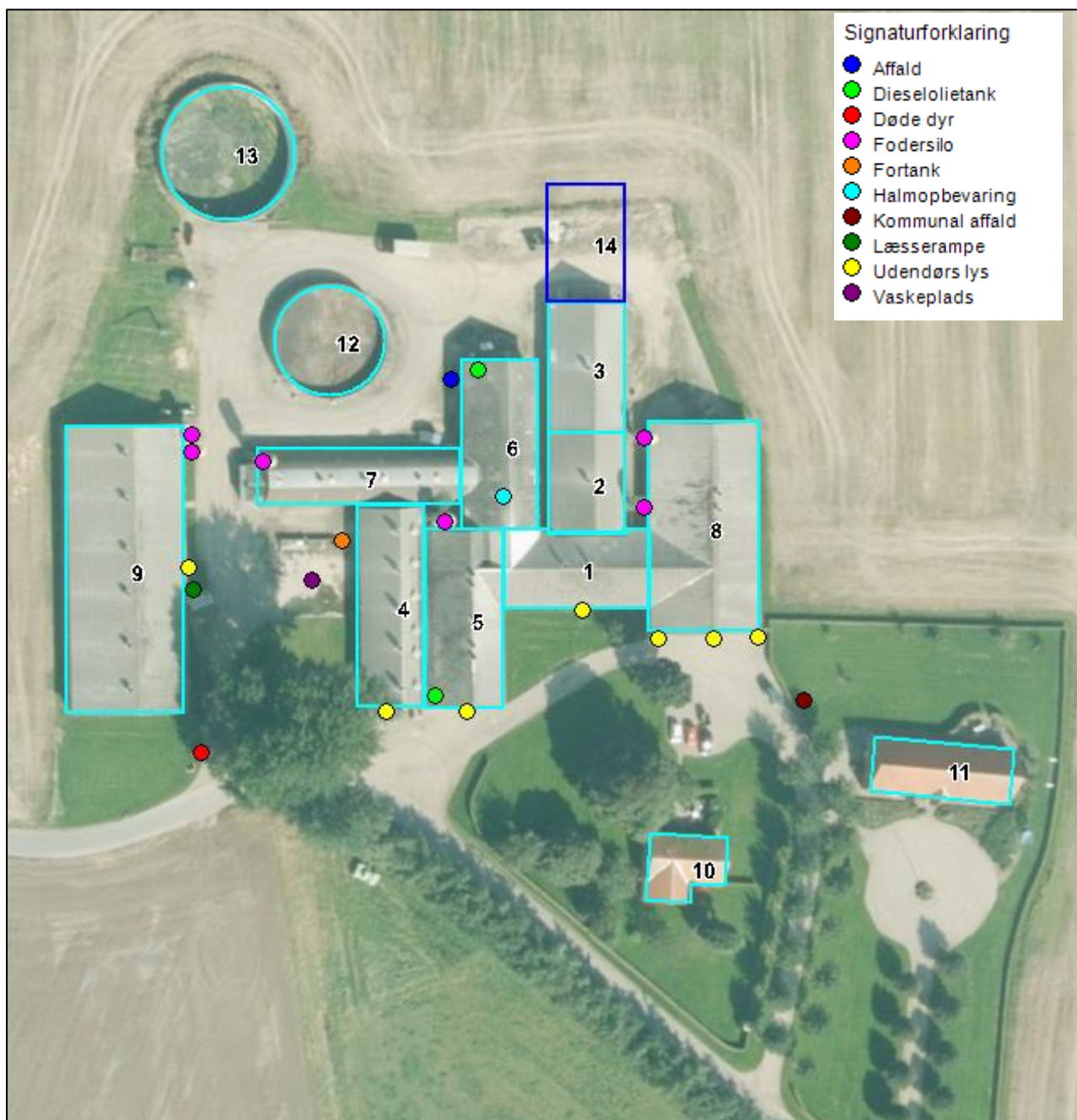
Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af Miljørådgiver i SAGRO, Trine Riis Jeppesen.

Ansøgningen er udarbejdet i skema 201.004 i Husdyrgodkendelse.dk.

2. Indretning og drift

Oversigt over husdyrbrugets bygninger fremgår af figur 1.

Udvidelsen af dyreholdet sker både i eksisterende stalde og ved at forlænge eksisterende farestald, med 21 m.

Figur 1. Oversigt over husdyrbrugets bygninger.

Bygning 1

Eksisterende farestald med et totalareal på 366,5 m². Stalden er indrettet med 63 kassestier, delvis spaltegulv. Der er angivet en **flexgruppe Søer, diegivende, golve og drægtige, 25-49 % fast gulv**. For at få mulighed for at ændre stalden fra en farestald til en drægtighedsstald. Det samlede produktionsareal udgør 100 %. Stalden har mekanisk ventilation.

Bygning 2 og 3

Eksisterende farestald med et totalareal på 563,3 m². Stalden er indrettet med 22 **kassestier, delvis spaltegulv**, 20 kassestier, delvis spaltegulv og 50 kassestier. I alt 92 stipladser. Det samlede produktionsareal udgør 100 %. Stalden har mekanisk ventilation.

Bygning 4

Eksisterende smågrise- og drægtighedsstald, med et totalareal på 418,3 m². Stalden er opdelt i 5 sektioner, hvoraf den ene er indrettet med en drægtighedssti til **løsgående søer, delvis spaltegulv** (29 stipladser) i den nordlige ende. Derudover er der 4 afdelinger med 8 **to-klimastier, drænet gulv og spalter** i hver. Det samlede produktionsareal udgør 100 %, fordelt på 84 m² i drægtighedsstalden (418/5x1) og 334 m² i klimastalden (418/5x4). Stalden har mekanisk ventilation.

Denne bygning var på tidspunktet for 8 års-driften angivet til smågrise i to-klimastier med fuldspalter. I nudriften (jf. den seneste godkendelse fra 2010) blev der søgt om en ændring fra klimastald til drægtighedsstald. Der er kun foretaget en delvis ændring, som søges lovliggjort med denne godkendelse.

Bygning 5

Eksisterende drægtighedsstald, med et totalareal på 441,9 m². Stalden er indrettet med drægtighedsstier til **løsgående søer, delvis spaltegulv**. Der er 11 stier med forskellige mål. Der er i alt 122 stipladser. Det samlede produktionsareal udgør 100 %. Stalden har mekanisk ventilation.

Bygning 6

Eksisterende lade og sygestier med dybstrøelse, med et totalareal på 407,9 m², ændres til drægtighedsstald til **løsgående søer på dybstrøelse**. Det samlede produktionsareal udgør 100 %. I stalden vil der være 72 stipladser til søer. I bygningen er der et mindre oplag af halm til et kortere tidsforbrug. Stalden er usisoleret og har naturlig ventilation.

Denne bygning var på tidspunktet for 8 års-driften en lade med halmopbevaring og 4 sygestier med dybstrøelse. I nudriften (jf. den seneste godkendelse fra 2010), var der søgt om at ændre bygningen til en farestald med kassestier og delvis spaltegulv. Denne ændring er dog aldrig sket og der er stadig sygestier. I nudriften er der indsat 78,7 m² produktionsareal (11,4 m x 6,9 m), som er placeret i den nordligste ende af bygningen.

Figur 2. Produktionsareal i nudrift i bygning 6.

Bygning 7

Eksisterende drægtighedsstald, med et totalareal på 353,5 m². Stalden er indrettet med 6 stier **til løsgående drægtige søer på dybstrøelse**. Der er i alt 88 stipladser. Det samlede produktionsareal udgør 100 %. Stalden har mekanisk ventilation.

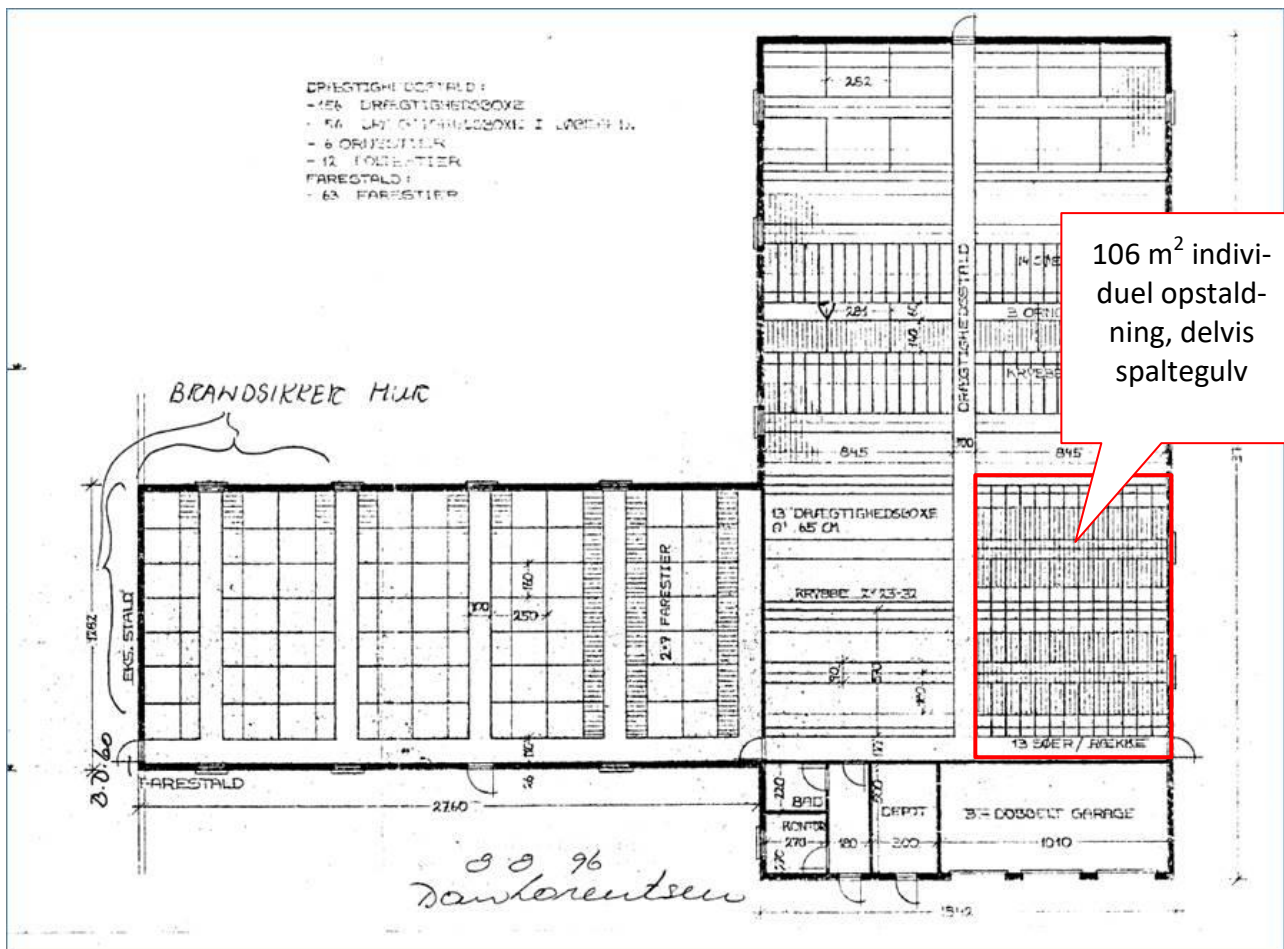
Bygning 8

Eksisterende løbe- og drægtighedsstald med et totalareal på 651 m² (excl. forrum/kontor og garage). Heraf er der **106 m² til individuel opstaldning, delvis spaltegulv**, og 545 m² til **løsgående søer, delvis spaltegulv**. Se fordelingen på nedenstående kort. Det samlede produktionsareal udgør 85,6 %. Stalden har mekanisk ventilation.

I de sydligste 5 m af bygningen er der forrum/kontor og garage på ca. 92 m².

Der er vedlagt bilag med byggetegning med bygning 8.

Figur 3. Produktionsareal i ansøgt drift i bygning 8.

Bygning 9

Eksisterende smågrisestald, med et totalareal på 1.079,1 m². Stalden er indrettet med 6 sektioner med 16 **to-klimastier, delvis spaltegulv** i hver. Det samlede produktionsareal udgør 100 %. Stalden har mekanisk ventilation. Stalden er etableret med gyllekølingsanlæg, som ved en årlig driftstid på 8.760 timer, har en ammoniakreducerende effekt på 11,2 %.

Bygning 10

Personalebygning

Bygning 11

Stuehus

Bygning 12

Eksisterende gyllebeholder på 1.400 m³.

Bygning 13

Eksisterende gyllebeholder på 2.000 m³.

Bygning 14

Ny farestald med et grundareal på 287,7 m². Stalden indrettes med 46 kassestier, **delvis spaltegulv**. Det samlede produktionsareal udgør 100 %. Stalden etableres med mekanisk ventilation.

På husdyrbruget vil der efter udvidelsen være en samlet opbevaringskapacitet til flydende husdyrgødning på 3.580 m³. Opbevaringskapaciteten til den flydende husdyrgødning fremgår af tabel 1.

Opbevaringsanlæg	Før udvidelsen (m ³)	Efter udvidelsen (m ³)	Byggeår
Gylletank 1	1.360	1.360	1994
Gylletank 2	2.000	2.000	2004
Fortank	220	220	
I alt	3.580	3.580	

Tabel 1. Ejendommens opbevaringskapacitet før og efter udvidelsen.

Dybstrøelse fra husdyrholdet opbevares som kompost i markstak eller som flydelag på gyllebeholderne.

3. Beliggenhed og landskabelige hensyn

Husdyrbruget ligger på adressen Monbjergvej 31, 8751 Gedved.

Nærmeste byzone er Østbirk, som ligger ca. 2,9 km sydvest for husdyrbruget.

Nærmeste samlede bebyggelse er Ellinge og ligger 987 m sydøst for husdyrbruget.

Nærmeste nabo uden landbrugspligt, Kvægenbjergvej 12 er beliggende ca. 174 m fra husdyrbruget.

De nærmeste øvrige nabobeboelser er Monbjergvej 12 og 33, der ligger cirka 170 og 220 m sydøst og nordøst for ejendommen.

Afstandskrav

Afstandene afsættes som punkter i husdyrgodkendelse.dk

Afstandskravene i henhold til § 6 i Husdyrloven er overholdt, da husdyrbrugets anlæg ikke er beliggende:

- indenfor et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde
- i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
- i en afstand mindre end 50 m fra ovennævnte områder eller
- i en afstand mindre end 50 m fra en nabobeboelse.

Følgende afstandskrav i henhold til § 8 i husdyrloven er overholdt:

- ikke almene vandforsyningsanlæg (25 m)
- almene vandforsyningsanlæg (50 m)
- vandløb, dræn og søer (15 m)
- offentlig vej og privat fællesvej (15 m)
- levnedsmiddelvirksomhed (25 m)

- beboelse på samme ejendom (15 m)
- naboskel (30 m)

Det vurderes at alle afstandskrav i Husdyrlovens §§ 6 og 8 er overholdt.

Landskab og kulturmiljø

I forbindelse med udarbejdelse af ansøgningen er husdyrbrugets beliggenhed i forhold til forskellige udpegningerne i Horsens Kommunes Kommuneplan samt fredninger blevet gennemgået. Husdyrbrugets anlæg ligger **indenfor**

- Landzone
- Særlig værdifulde landbrugsområder
- Værdifulde kulturmiljøer (Elling Landsby)
- Bevaringsværdige landskaber
- Specifikke geologiske bevaringsværdier og geologiske bevaringsværdier
- Beskyttede sten- og jorddiger: 160 m mod øst

Øvrige relevante områder i nærheden af husdyrbruget:

- Kirkeomgivelser og kirkebyggelinjer (Nærmeste kirkebyggelinje og kirkeomgivelse ligger hhv. 2,4 km mod øst og 3 km mod vest for ejendommen).
- Fredede områder (Nærmeste fredede område ligger ca. 1.300 m nordøst for ejendommen).
- Fortidsminder (Nærmeste fortidsminde, er en fredet vildtbanesten, beliggende ca. 1,1 km sydøst for ejendommen).
- Beskyttede sten- og jorddiger (Nærmeste sten- og jorddige er beliggende ca. 160 m øst for ejendommen).
- Beskyttede naturarealer (Nærmeste naturområde er en sø 250 m vest for ejendommen).
- Naturområder med særlige naturbeskyttelses interesser. (Nærmeste § 7-område er et overdrev på 2,7 ha (kategori 2-natur), beliggende 1,7 km nordvest for ejendommen).
- Habitatnatur. (Nærmeste habitatnatur og kategori 1-natur er Yding Skov og Ejer Skov, beliggende 2,5 km nord for ejendommen).
- Skovbyggelinje (Nærmeste skovbyggelinje ligger ca. 1,7 km mod sydøst).
- Lavbundsarealer (Nærmeste lavbundsareal der ikke er omfattet af okker klasse ligger ca. 200 m syd for ejendommen).

Ejendommen og nybyggeriet sker udenfor å-beskyttelseslinje, sø-beskyttelseslinje, strandbeskyttelseslinje, kystnærhedszone og klitfredningsområde.

I tabellen herunder ses en beskrivelse af de eksisterende, samt nye bygninger mht. taghøjde, taghældning, materialevalg og belysning på ejendommen.

Bygnings nr.	Højde over terræn (m)	Taghældning (°C)	Ydervægge Farve/materiale	Tag Farve/materiale	Belysning
I (farestald)	6,5	25	Svensk granit	Grå eternit	En udendørs

			Betonelementer		lampe
2 (farestald)	6,5	25	Svensk granit Betonelementer	Grå eternit	En udendørs lampe (arb. be- lyst.)
3 (farestald)	6,5	25	Svensk granit Betonelementer	Grå eternit	En udendørs lampe (arb. be- lyst.)
4 Smågrise- og drægtighedsstald)	6,5	25	Svensk granit Betonelementer	Grå eternit	En udendørs lampe
5 (drægtigheds- stald)	6,5	25	Hvidpudsede mursten	Grå eternit	To udendørs- lamper
6 (Lade og dræg- tighedsstald)	9,6	25	Røde stålplader	Grå eternit	Ingen
7 (drægtigheds- stald)	3,5	Rundbuehal	Brune stålpla- der		En udendørs lampe
8 (løbe- og dræg- tighedsstald)	7,5	25	Svensk granit Betonelementer	Grå eternit	Fire udendørs- lamper
9 (smågrisestald)	7	25	Svensk granit Betonelementer	Grå eternit	En udendørs lampe
10 (personalebyg- ning)	6	30	Gule mursten		Tre udendørs lamper
11 (stuehus)	7,5	45	Røde mursten		-
12 (gyllebeholder)	-	-	Grå beton		-
13 (gyllebeholder)	-	-	Grå beton		-
14 (ny farestald)	6,5	25	Samme farve- nuancer, som svensk granit. Materiale: For- ventelig beton- elementer eller stålplader	Gråt tag enten eternit eller stålplader	Der forventes at være uden- dørs lamper

Tabel 2. Anlægsbeskrivelse

Den nye farestald ønskes etableret i umiddelbar forlængelse af eksisterende farestald (bygn. 3), således at den nye stald vil være skjult af det stigende terræn mod nord og ligge i en naturlig forlængelse af bygning nr. 3. Stalden vil fremtræde i naturlig forlængelse af bygning nr. 3 og vil blive afskærmet af eksisterende bygninger og beplantning set fra vest.

Mod offentlig vej er driftsområdet afskærmet med et levende hegn. Mod nord skråner terrænet en del opad. Den nye stald (bygning 14) og gyllebeholder bliver derfor ikke særlig synlig. Byggeriet opføres i samme farver som de eksisterende driftsbygninger (o.l.)

Der forekommer udendørs belysning på stort set alle bygninger. Lyset på bygning 1, 5, 8 og 10 er udstyret med sensorer, og belysningen på de resterende bygninger er arbejdsbelysning og derfor kun tændt, når der er behov for det.

Derudover er der 2 udendørs lamper på stuehuset, der er tændt, når det er mørkt. Udendørs belysning er markeret med gult punkt på kort 1.

Der er beplantning syd for ejendommen, og der etableres beplantning vest for ejendommen i forbindelse med opførelsen af den projekterede gyllebeholder. Nærmeste naboer er beliggende henholdsvis syd og vest for ejendommen.

Ansøger ønsker med den valgte placering af den nye farestald at tage højde for fremtidige udvidelser på ejendommen.

Det vurderes, at den nye stald vil syne som en samlet del af det eksisterende anlæg, og den projekterede bygning nr. 14 ikke vil skæmme det omkringliggende landskab.

Ammoniakfordampning.

På et husdyrbrug er det stalde og husdyrgødningslagre, der er hovedkilden til udledning af luftbåret kvælstof (ammoniakfordampning). Beregninger der er foretaget i *husdyrgodkendelse.dk*, viser at ammoniakfordampningen fra 8 årsdriften og nudriften var 4.030 Kg NH₃-N pr. år, og i ansøgt drift 4.791 kg NH₃-N pr. år. Det ansøgte projekt medfører således en stigning i ammoniakfordampningen på 761 kg NH₃-N pr. år.

Forudsætningerne for ammoniakemissionen i ansøgt drift er følgende:

- Delvis spaltegulv i alle sostalde.
- Delvis spaltegulv i smågrisestald (bygning 9)
- Gyllekøling i eksisterende klimastald (12,1 % effekt og 8.760 driftstimer pr. år)

Internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000)

Der er ca. 2,5 km fra husdyrbrugets bygninger til nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde, som er Habitatområde nr. 50 Yding Skov og Ejer Skov.

Det vurderes, at på grund af afstanden, vil merfordampningen fra stalde og lagre ikke kunne give anledning til en målbar merbelastning af dette område, og der er således ikke grund til at foretage konsekvensvurdering efter § 7 i bekendtgørelsen.

Kategori 1-natur (nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder).

Anlægget er beliggende ca. 2,5 km fra det nærmeste naturområde, der er omfattet af § 7 stk. 1 nr. 1 i husdyrloven, og beliggende indenfor internationale naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om en ammoniakfølsom Natura2000-naturtype 9130 Bøgeskov på muldbund, og indgår i udpegningsgrundlaget for området.

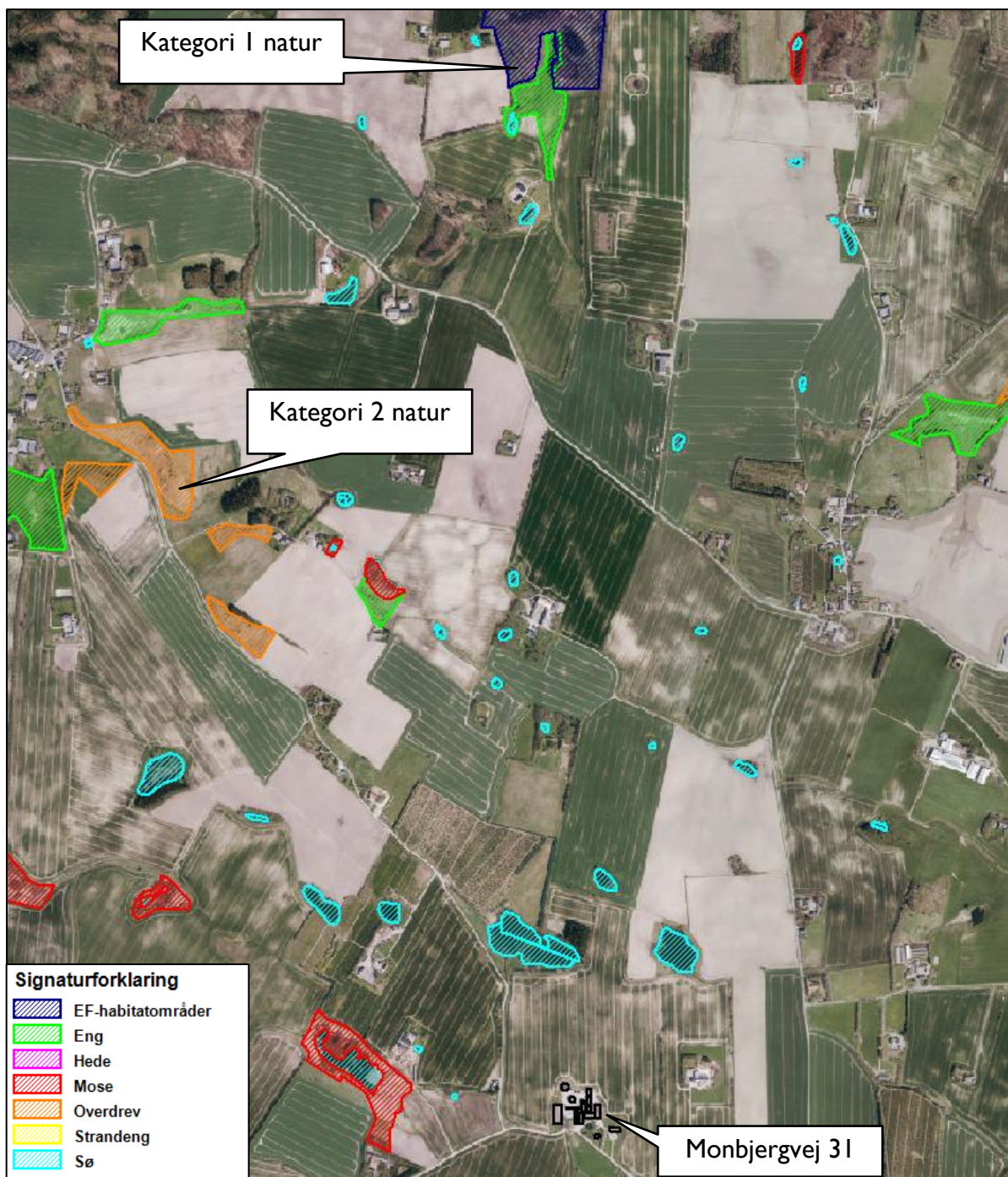
Der er foretaget beregninger i *husdyrgodkendelse.dk*, som viser at ammoniakdepositionen, at ammoniakdepositionen i ansøgt drift til nærmeste kategori 1 bliver 0,1 kg N, hvilket er en stigning på 0,1 kg N i forhold til 8 års driften og nudriften. Kravet om maksimal total deposition på 0,2, 0,4 eller 0,7 kg N er overholdt, uanset om der er en eller flere andre husdyrbrug, der påvirker naturområdet.

Kategori 2-natur (nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder).

Kategori 2-natur er ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000-områder i form af højmoser, lobeliesøer, heder, der i sig selv er større end 10 ha og omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og overdrev, der i sig selv er større end 2,5 ha og omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Anlægget er beliggende ca. 1.700 m fra det nærmeste naturområde, der er omfattet af § 7 stk. 1 nr. 2 i husdyrloven, som omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om et overdrev på 2,7 ha. Se figur 2.

Der er foretaget beregninger i husdyrgodkendelse.dk, som viser at ammoniakdepositionen, at ammoniakdepositionen i ansøgt drift til nærmeste kategori 1 bliver 0,1 kg N, hvilket er en stigning på 0,1 kg N i forhold til 8 års driften og nudriften. Kravet om maksimal total deposition på 1 kg N er overholdt.

Figur 4. § 3 arealer indenfor 1.000 m fra husdyrbruget.

Kategori 3-natur

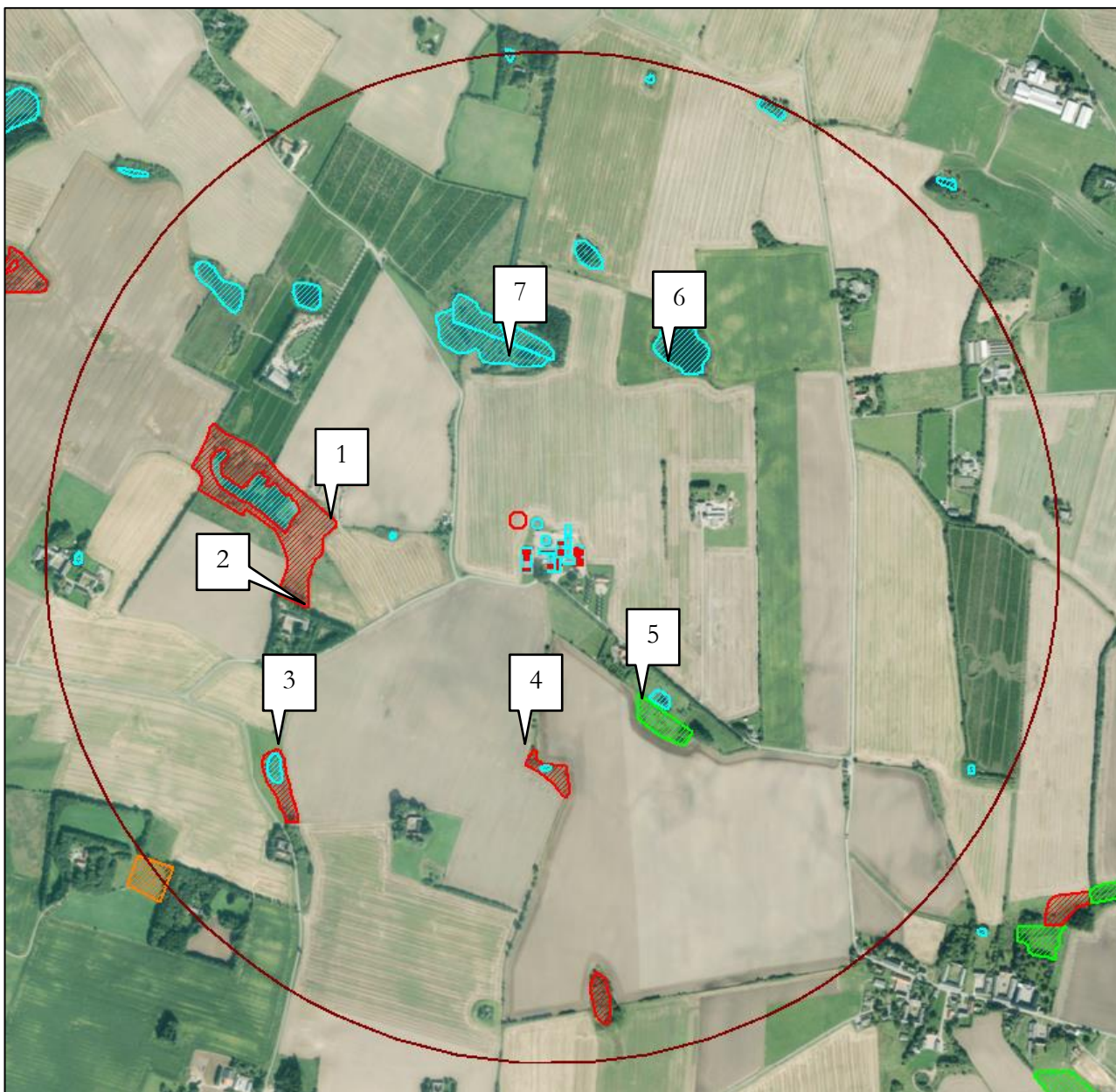
Indenfor 1.000 m fra anlægget er der 4 moser, og 1 overdrev, se figur 3.

Indenfor 1.000 m fra anlægget er der ingen potentielle ammoniakfølsomme skove.

Der er foretaget beregninger i husdyrgodkendelse.dk til alle kategori 3 natur områder indenfor 1.000 m fra anlægget. Der er beregnet til punkterne 1-4, som ses på figur 2, og er foretaget ud fra 8 års driften og nudriften. Der er en maksimal merdeposition på 0,1 kg N/ha.

§ 3 områder

Af figur 2 fremgår de områder, som indenfor en afstand af 1.000 m fra anlægget er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Figur 5. § 3 arealer indenfor 1.000 m fra husdyrbruget.

Til de nærmest beliggende øvrige § 3 områder, er der ligeledes foretaget beregninger i husdyrgodkendelse.dk, der viser en merdeposition på hhv. 0,1, 0,3 og 0,3 kg N/ha. Der bliver som følge af udvidelsen ikke tale om merdepositioner, der overstiger 1,0 kg N/ha/år. Ammoniak fra anlægget vurderes således ikke at forringe naturtilstanden på § 3 naturområderne.

Det vurderes at en stigning i ammoniakfordampningen ikke vil påvirke nærliggende naturområder væsentligt.

Internationalt beskyttede arter af planter og dyr – bilag IV-arter

Af EF-habitatdirektivets bilag IV fremgår en række dyre- og plantearter (herefter bilag IV-arter), som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer indenfor et af de udpegede habitatområder eller på andre lokaliteter. På den baggrund kan der udelukkende gives tilladelse til aktiviteter, som vurderes ikke at have en negativ effekt på artens yngle- eller rasteområde. Følgende bilag IV-arter er ifølge DMU registreret indenfor en afstand af ca. 12 km fra anlægget: stor vandsalamander, spidssnudet frø, løgfrø, markfirben, langøret flagermus, troldflagermus, brunflagermus, vandflagermus, damflagermus, sydflagermus og odder.

Ingen af de nævnte arter er fundet ynglende eller rastende nær ejendommens anlæg.

National beskyttelse af arter af planter og dyr

Foruden den internationale artsbeskyttelse (bilag IV) er flere andre arter beskyttet af en national artsfredning jf. Artsfredningsbekendtgørelsen⁷.

Der er ikke registreret fredede arter i nærheden af ejendommens bygningsanlæg.

Biodiversitet – Den danske Rødliste – Den danske Gulliste

Danmark har jf. Biodiversitetskonventionen forpligtet sig til at standse tabet af biologisk mangfoldighed. Arter, som er forsvundet fra Danmark eller truet af udryddelse, er registreret på Den danske Rødliste. Horsens Kommune gør en særlig indsats for at forbedre levevilkårene for disse arter, så de sikres mod udryddelse og tilbagegang.

Der er ikke fundet arter på den danske rød- eller gulliste i nærheden af ejendommens anlæg.

Det vurderes at husdyrproduktionen kan drives på stedet under hensyntagen til internationalt og nationalt beskyttede arter af planter og dyr.

4. Lugt

Lugt stammer fra staldene, samt fra opbevaring, transport og udbringning af husdyrgødning.

I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 30 er fastsat det landsdækkende beskyttelsesniveau for lugt, der skal anvendes ved vurdering af om der er væsentlige lugtgener i forbindelse med udvidelse af et husdyrbrug.

Der er foretaget en lugtberegning i husdyrgodkendelse.dk, der viser at geneafstanden i forhold til byzone er 613 m, samlet bebyggelse 351 m og enkelt bolig 150 m.

Figur 6. placering af nabo, samlet bebyggelse og byzone.

Genekriterierne er overholdt, se nedenstående tabel 2.

Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser indenfor de tre typer er overholdt. Det vurderes derfor, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for omgivelserne.

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Bortscreenet	Genekriterie overholdt
Kvægenbjergvej 12	0	FMK	150,1	150,1	194,5	Nej	Ja
Ellingvej 16	0	NY	389,9	350,9	989	Ja	Ja
Østbirk By, Østbirk	0	FMK	612,7	612,7	2914,2	Ja	Ja

Tabel 3. Lugtberegning.

5. Gener

Støv.

Der vil forekomme ganske få støvgener fra anlægget, idet der hverken sker korn-/frøtørring eller opbevaring af korn på ejendommen. Derudover forekommer der intet male- eller blandedanlæg på ejendommen, der kan forårsage eventuelle støvgener, idet al foderet leveres som færdigkøbt tør-

foder, hvorfor der kun vil være ganske få og meget lokale støvgener omkring staldene i forbindelse med fodring.

Der kan forekomme støvgener i forbindelse med transport til og fra ejendommen, samt ved intern transport på ejendommen. Gener i den forbindelse vurderes at være kortvarige. Derudover kan der forekomme støvgener fra opbevaringen af halm og strøelse.

Generelt vurderes det, at støvgener fra ejendommen vil være relativt få og kortvarige, og at det ikke vil være til gene for de omkringboende naboer.

Støj og rystelser

Der vil forekomme støj fra ventilationen på flere af staldene.

Drægtighedsstaldene i bygning nr. 5 og 7 er ligetryksventileret med afkast og indsugning i kip. Smågrisestalden i bygning nr. 9 er kombi-diffus med SKOV-styring. Der er afkast i kip og klapper i loftet over hver sti.

Driftstid for ventilationen er 24 timer alle årets 365 dage.

Kompressoren i bygning nr. 6 er en hobbymodel og bruges kun sjældent.

Der er ikke foretaget støj- eller vibrationsdæmpende foranstaltninger.

Det vurderes at en udvidelse af husdyrbruget med det ansøgte projekt, ikke vil blive en gene for de omkringboende.

Fluer og skadedyr

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme skadedyr. Forebyggelse sker bl.a. ved god orden og hygiejne i og omkring staldene. Evt. problemer bekæmpes omgående.

På ejendommen gør man brug af rovfluer fra Miljøfluen. Rovfluerne står for en biologisk bekæmpelse af gyllefluerne, men opholder sig under spalterne, hvorfor de ikke selv udgør en fluegene. Der er 6 årlige leveringer af pakker med rovfluer til udklækning fra Miljøfluen.

Ejendommen bruger den kommunale ordning til rottebekæmpelse.

Det vurderes, at med det ansøgte projekt og håndteringen af forekomst af fluer og skadedyr, ikke vil blive en gene for de omkringboende.

Transport

Transporter forekommer i forbindelse med levering af foder, gødning, brændstof og andre forbrugsstoffer. Der sker desuden transport i forbindelse med afhentning af levende og døde dyr samt intern på bedriften. Endelig er der transport i forbindelse med udbringning af husdyrgødning.

Udviklingen i antallet af forskellige typer transport ses af tabellen nedenfor.

Tung transport til og fra ejendommen sker ad den vestligste indkørsel fra Monbjergvej (ved blå pil, figur 7). Der er ingen nabobeboelser der ligger tæt ved indkørslerne, og som derved vil blive berørt af transporterne.

Tung transport til og fra ejendommen kan ske fra tidlig morgen til sen aften. Der tilstræbes dog at det sker i tidsrummet 5.00 til 20.00.

Figur 7. Driftsmæssige indkørsler til ejendommen.

Type	Antal/år, før	Antal/år, efter	Kommentarer
Indkøbt foder	104	70	
Brændstof	12	12	
Døde dyr	104	65	
Husdyrgødning	400	400	Antallet af transporter afhænger af størrelsen på dyreholdet.
Affald	32	32	
Levende dyr til ejendommen	20	20	
Levende dyr fra ejendommen	52	52	
Øvrige	15	15	

Samlet antal transportere	739	666	
----------------------------------	------------	------------	--

Tabel 4. Transporter før og efter udvidelsen

Antallet af transportere, som følge af udvidelsen, forventes at falde med 73 kørsler årligt - svarende til et fald på ca. 10 %. Hvilket skyldes at indkøbt foder leveres i større mængder ad gangen, og pga. en bedre opbevaring af døde dyr.

De fleste af transporterne er med gylle. Derfor er belastningen af antal transportere i en kort afgrænset periode i forbindelse med sæsonen for gyllekørsel. I enkelte tilfælde i højsæsonen kan det være nødvendigt med transportere i weekenden og uden for normal arbejdstid.

Andre transportere foregår normalt i dagtimerne og på hverdage, men det kan i perioder være nødvendig med transportere i weekender og uden for normal arbejdstid.

Det vurderes, at faldet i antal transportere og at til- og frakørselsforholdene ikke vil medføre væsentlige gener for de omkringboende.

Driftsforstyrrelser og uheld

For at minimere risikoen for nedsivning af stoffer til grundvandet samt beskyttelse af det omgivende miljø, er der redegjort for procedure for minimering af uheld og minimering af gene og forurening ved uheld.

Redegørelse for mulige uheld:

Umiddelbare risici for uheld i forbindelse med driften, der kan medføre en øget forurening, vil være: ventilationssvigt, forkerte foderblandinger, driftsstop på foderanlægget, brand, uheld med eller ved gyllebeholderne, herunder f.eks. beskadigelse af gyllebeholderne ved strejfen eller påkørsel, eller på anden måde ved lækage eller overløb, der vil medføre udsivning af gylle.

Minimering af risiko for uheld

Der er etableret en alarm på ventilationsanlægget således, at der ved temperaturer i stalden på over 30 grader bliver sendt en besked til vagtansvarlig pr. mobiltelefonen. Såfremt vagtansvarlig ikke har omstillet sin mobil til alarmen, eller vedkommende af den ene eller anden årsag ikke tager imod alarmen, bliver den videresendt til ejer, og derfra videre til elektrikerens, der så kan agere på alarmen. Derudover får vagtansvarlig meddelelse pr. telefon ved andre typer af fejlmeldinger, herunder f.eks. totalt strømsvigt, på ventilationssystemet. Der er batteri på ventilationen, således at der ved ventilationsstop iværksættes nødventilation.

Såfremt der sker et totalt strømsvigt, hvilket vil medføre, at også drikkevandstilførslen til dyrene stopper, bliver der – ligesom ved ventilationssvigt – sendt besked direkte til vagtansvarliges mobiltelefon om problemet. Såfremt vagtansvarlig ikke har omstillet sin mobil til alarmen, eller vedkommende af den ene eller anden årsag ikke tager imod alarmen, er alarmrækkefølgen den samme som i ovenstående tilfælde.

Indlægsedler bliver kontrolleret ved leveringen af foder, og ved driftsstop på foderanlægget bliver alarmen aktiveret.

Hvis der sker spild af olie under påfyldning, eller hvis det der sker, ikke umiddelbart kan fjernes ved afgravning eller ved brug af sugemateriale (savsmuld eller grus), vil både Alarmcentralen

(tlf. 112) og Miljøvagten blive kontaktet. Hvis der er mistanke om, at olie eventuelt kan sive ud af tanken, vil tanken blive tømt for olie. Såfremt det drejer sig om en mængde, som ejer ikke selv har mulighed for at fjerne, vil enten brandvæsenet eller en slamsuger, der må tage imod olieaffald, blive kontaktet, så tanken kan blive tømt. Såfremt der er sket spild, der ikke kan fjernes, vil både Miljøvagten (enten via tlf. 112 eller Vejle Brandvæsens vagtcentral på tlf. 76 81 28 50) og Alarmcentralen (tlf. 112) blive kontaktet.

Gyllebeholderne er underlagt 10-års kontrol, hvor en kontrollant kontrollerer beholderens tæthed og kabler over og under terræn. Derudover er gyllebeholderne placeret sådan, at den er under dagligt opsyn for eventuelle revner, rust på synlige kabler, gylleudsivninger og andet. Ved påkørsel eller strejfen af gyllebeholderne med maskiner eller andet vil eventuelle revner blive tilset med det samme og udbedret straks. Hvis revnen ikke kan udbedres ved egen hjælp, vil beholderproducenten blive kontaktet om assistance.

Minimering af gene og forurening ved uheld

Forkert foder bliver udskiftet så snart, der er kendskab til fejlliverance. Ventilations- og foderanlægget vil blive tilset umiddelbart efter, at alarm for driftsstop er modtaget.

Hvis gyllebeholderen skulle springe, vil alarmcentralen på tlf.: 112 blive kontaktet øjeblikkeligt. Ved driftsuheld, hvor der er sket, eller hvor der er fare for at ske en større forurening af omgivelserne, vil alarmcentralen straks blive kontaktet på tlf.: 112.

Der vil blive udarbejdet en beredskabsplan.

Det vurderes at der er taget tilstrækkelige forholdsregler i tilfælde af et uheld, ved at der er en procedure for hvad der skal gøres i tilfælde af et uheld og for at minimere risikoen for uheld.

Egenkontrol

Der føres løbende E-kontrol over produktionen og foderforbruget.

Der bliver årligt udarbejdet gødnings- og sædskifteplaner/regnskaber.

Der sker løbende vedligeholdelse af produktionsudstyr efter behov.

Vand- og el-forbruget bliver fulgt løbende med henblik på at lokalisere eventuelle opståede fejl samt vurdere på muligheden for at reducere forbruget.

De tekniske installationer og hjælpemidler kontrolleres løbende for at imødegå driftsforstyrrelser og uheld.

Det sikres, at der er flydelag på gyllebeholder, og der føres logbog ifølge de gældende regler.

6.Følgevirksomheder

Affald

Affaldstype	Opbevaring	Afleveres til
Sprøjterester samt emballage	Opbevares på anden ejendom (Riisvej 126) i aflåst rum	Eventuelt overskud af sprøjtemidler leveres retur til foderstoffirmaet eller leveran-

	uden afløb i gulvet.	døren. Tom emballage afleveres til offentlig genbrugsplads.
Medicinrester, kanyler mv.	Opbevares i spand i forrummet.	Afleveres enten til apoteket eller sendes retur med dyrlæge
Olieaffald	Forefindes på anden ejendom.	Der er tømningsordning med Dansk Oliegenbrug
Plastikaffald	Opbevares i 10 m ³ container, som er placeret ved siden af laden. Brændbart affald opsamles i én enkelt container	Afhentes af Meldgaard Miljø og Genbrug A/S. Større mængder køres til offentlig genbrugsplads.
Gammelt jern		Skrothandler
Døde dyr	Opbevares ved vejen. Større dyr opbevares i afhentningsbrønd (PIGUP&KO) Mindre dyr opbevares i container.	DAKA en gang ugentligt eller efter Behov.

Tabel 5. Affaldshåndtering.

Affaldshåndteringen sker i overensstemmelse med Horsens Kommunes affalds regulativ.

Råvarer og hjælpestoffer (opbevaring og forbrug)

Der er følgende olietanke på ejendommen:

Tanken (2002) til dieselolie er overjordisk og står på betonunderlag indendørs i foderladen nr. 6. Tanken har en kapacitet på 1.500 liter.

Tanken (2002) til fyringsolie er overjordisk og står indendørs i stald nr. 4 på fast bund uden afløb. Tanken har en kapacitet på 1.200 liter.

Der opbevares normalt ikke sprøjteudstyr eller pesticider på ejendommen. Sprøjten bliver vasket på ejendommens vaskeplads, der har fast bund og afløb til gyllebeholder.

Der opbevares normalt ikke handelsgødning på ejendommen.

Der opbevares cirka 132 tons halm svarende til ca. 5 bigballe ad gangen til brug i svineproduktionen. Halmen opbevares i bygning 6.

Olietanke står indendørs på fast gulv uden afløb og vask af sprøjte sker på vaskeplads med afløb til gyllebeholder, derved er der ikke risiko for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Brugen af naturressourcer.

Ansøger har oplyst følgende anslåede årlige forbrug af vand og energi, se tabel 5.

	Før udvidelsen faktiske forbrug (mængde/år)	Ansøgt (mængde/år)	Ændring (mængde/år)	Ændring %

Elforbrug (kWh)	239.982	264.000	24.000	10
Vandforbrug (m ³ , stalde)	5.606	7.000	1.400	25
Fyringsolie (l)	20.808	23.000	2.200	10
Oliefordbrug (l)	42.156	43.000	0	0

Tabel 6. Ejendommens forbrug af el, vand og olie.

Fremtidigt forbrug af el og fyringsolie er estimeret ud fra det øgede produktionsareal. Forbruget vil variere afhængig af det specifikke dyrehold.

Energiforbruget anvendes til belysning, ventilation, foderforarbejdning m.v. samt til opvarmning og udtørring.

Vandforbruget vil variere meget afhængig af det konkrete dyrehold og hyppigheden af vask af stalene. Det er antaget at forbruget stiger med ca. 25 %.

Ejendommen forsynes med vand fra Riis & Ejer Vandforsyning.

Af vandbesparende teknikker kan fx nævnes: Der er installeret integreret drikkenipler i foderautomaterne. Der anvendes iblødsætning før vask og vask med højtryksrensere og koldt vand.

Af energibesparende teknikker kan fx nævnes: Der bliver anvendt lavenergibelysning i alle stalde. Der sker rengøring af ventilationssystemerne i forbindelse med almen vask og rengøring efter hvert hold, hvilket begrænser modstanden.

Der er hele tiden fokus på at minimere vand- og energiforbrug, både i forbindelse med daglig drift men også ved udskiftning af teknikker der forbruger vand eller energi. Det vurderes derved at brugen af naturressourcer sker på en forsvarlig måde.

Spildevand

Afløbsforhold kan ses på figur 4 herunder.

Der er en vaskeplads på ejendommen ved bygning 4. Vaskeplads er markeret på nedenstående kort. Der er afløb fra pladsen til gyllebeholder.

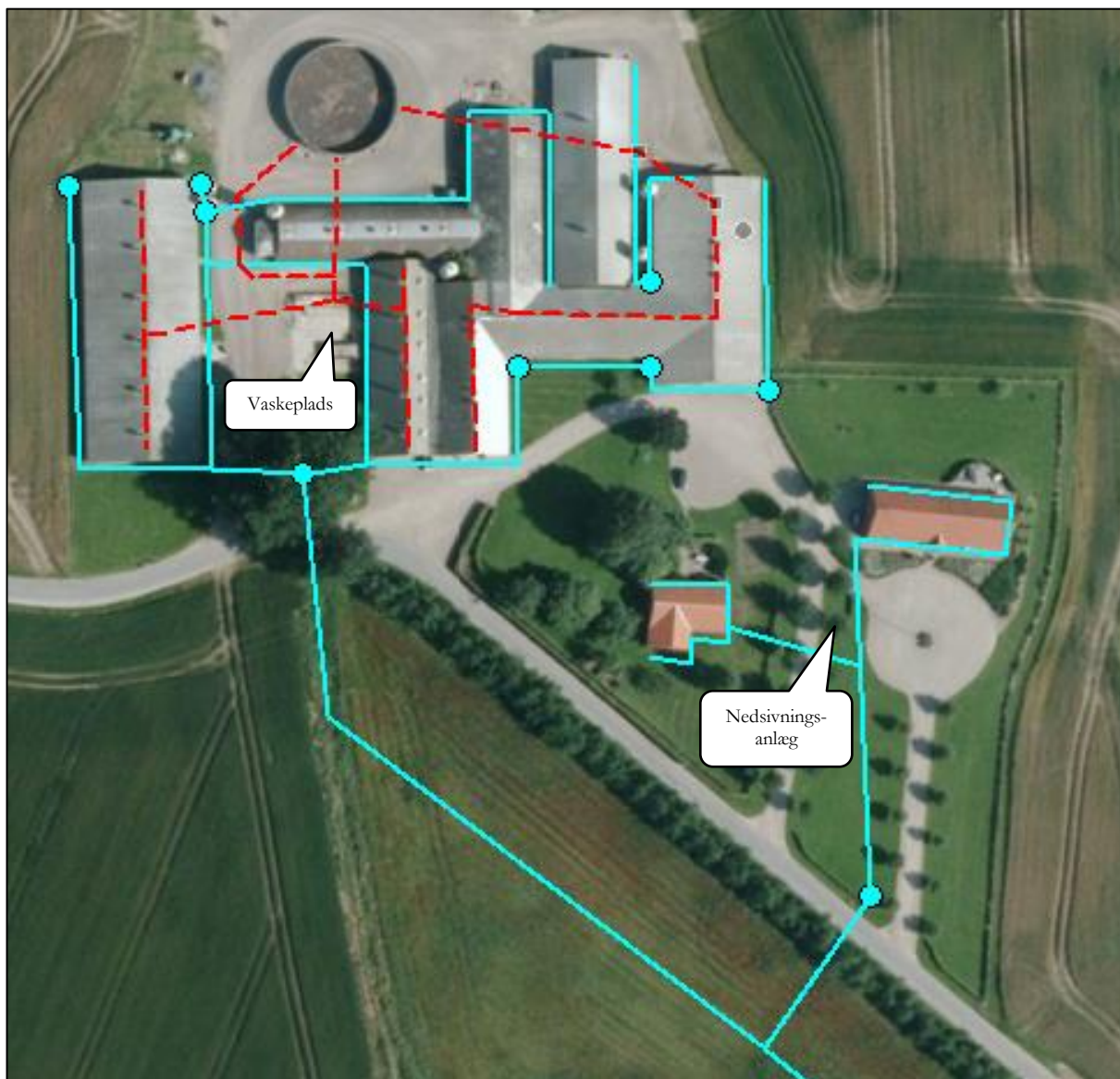
Gylleledninger til transport af gylle imellem staldanlæg, fortank og gyllebeholdere er skitseret med rødt på figuren herunder.

Alle afløb fra staldanlægget leder til gyllebeholder, hvorfor vaskevand, drikkevandsspild m.v. bliver ledt med gyllen til gyllebeholder. Overbrusningsvandet fra staldbygning nr. 4 og 9 bliver ledt med gyllen til gyllebeholder. Der bliver udsluset gylle ugentligt.

Det sanitære spildevand fra bygning 10 (personalebygning) og 11 (stuehus) bliver ledt til nedsivningsanlæg syd for stuehuset. Placering af nedsivningsanlægget er markeret på figuren herunder.

Tagvand ledes via dræn syd for ejendommen, der afleder til området syd for ejendommen. Al gylle ledes til gyllebeholder, sanitært spildevand ledes til nedsivningsanlæg og tagvand ledes til dræn. De tre spildevandstyper er adskilt fra hinanden, derved vurderes at alt spildevand fra husdyrbruget bortledes forsvarligt.

Figur 8. Afløbsforhold (Blå streger og prikker = tagvand, Røde streger = gylleledninger)

7. Bedste tilgængelige teknik (BAT)

BAT - Ammoniak

Projektets BAT-emissionsniveau er beregnet i husdyrgodkendelse.dk. BAT-emissionsniveauet er overholdt med 31 kg NH₃-N/år.

BAT-niveauet er opnået ved følgende.

- Delvis spaltegulv i ny farestald (bygning 14)
- To-klimastald med delvis spaltegulv (bygning nr. 9),
- Gyllekøling i eksisterende smågrisestald med 11,2 % ammoniak reduktion og en driftstid på 8.760 timer årligt,
- Delvis spaltegulv i farestaldene nr. 1-3,

- Delvis spaltegulv i løbe- og drægtighedsstaldene nr. 5 og nr. 8,
- Dybstrøelse i drægtighedsstald i bygning nr. 6 og 7
- Delvis spaltegulv i afsnit med drægtighedsstald Bygning nr. 4

Se figur 1 for placering af bygninger.

Fravalg af BAT-teknologier:

Der etableres ikke gyllekøling i ny farestald, i det at der allerede anvendes gyllekøling i eksisterende smågrisestald, som dækker varmebehovet på ejendommen. Ved yderligere etablering af gyllekøling, vil det ikke være proportionalt med miljøeffekten. . Jf. Teknologibladet ”Køling af gylle i stalde til søer og smågrise”.

Der etableres ikke luftrensning, idet etableringsomkostningerne i forhold til den samlede produktion på ejendommen vurderes ikke at være proportionale med miljøeffekten. Jf. Teknologibladerne ”Kemisk og biologisk luftrensning”.

Med det aktuelle produktionsanlæg er det ikke muligt, at installere forsuring i alle staldafsnit. Erfaringer med forsuringsanlæg fra andre ejendomme har vist, at der er en risiko for forværring af lugtgener på ejendomme, hvor der sker en opblanding af forsuret gylle med ikke-forsuret gylle. Forsuringsanlægget fravælges som følge af risikoen for øgede lugtgener i forhold til nærliggende naboer. Samt at etableringsomkostningerne i forhold til den samlede produktion på ejendommen vurderes ikke at være proportionale med miljøeffekten. Jf. Teknologibladet ”Svovlsyrebehandling af sogylle”.

Der etableres ikke fast overdækning på gylletanken/tankene. Med svinegylle er det almindeligvis ikke problematisk at etablere et godt flydelag med snittet halm eller leca-nødder, og der er derfor begrænset gevinst ved etablering af fast overdækning. Derfor vurderes investeringen ikke at være proportional med miljøeffekten. Jf. Teknologibladet ”Fast overdækning af gyllebeholdere”.

På baggrund af ovenstående vurderes det at projektet lever op til lovgivningens krav.

BAT - Nitrat

Miljøstyrelsen har i Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik for husdyrbrug fra maj 2011 redegjort for, hvorfor de vurderer, at det niveau, som er opnåeligt ved anvendelse af BAT i relation til udvaskning af nitrat ved anvendelse af husdyrgødning i marken allerede er opnået via krav, som er fastsat i lovgivningen.

Ansøger tilslutter sig Miljøstyrelsens vurdering.

BAT – Fodringsstrategi

Ansøgers redegørelse:

- Foderproduktion og indkøb af foder sker på grundlag af foderplanlægning.
- Der udarbejdes foderplaner i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor svinefodring. Herved optimeres fodringen så unødigt forbrug af råvarer undgås.
- Der er faste aftaler til levering af foder.
- Foderanlæg justeres jævnlige, således at udfodret mængde svarer til dyrgruppen og unødigt foderspild minimeres.

Det vurderes ud fra ovennævnte procedurer og tiltag, som er medvirkende til at minimere udskillelsen af fosfor og kvælstof, og derfor også ammoniakemissionerne, at husdyrbruget lever op til BAT for fodringsstrategi.

BAT - Management

Ansøgers redegørelse:

- De ansatte deltager i fagligt relevante aktiviteter og ERFA-grupper,
- Der vil blive udarbejdet en beredskabsplan,
- Der er månedlig kontrol, aflæsning og journalføring af energi- og vandforbruget,
- Der foretages daglige tilsyn og løbende service og vedligehold på anlæggene,
- Der årligt udarbejdes mark- og gødningsplaner, der sikrer, at mængden af tilført gødning tilpasses afgrødernes aktuelle behov,
- Der er fokus på at optimere foderforbrug og produktionen ved hjælp af E-kontrol.

Ud fra ovennævnte egenkontroller, som indgår i den daglige drift, vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for management.

BAT - Forbrug af vand og energi

Ansøgers redegørelse:

Energiforbrug:

- Der sker månedlig aflæsning af energiforbruget,
- Energiforbruget bliver registreret i månedlig opgørelse, så udviklingen af forbruget kan kontrolleres,
- Der sker rengøring af ventilationssystemerne i forbindelse med almen vask og rengøring efter hvert hold, hvilket begrænser modstanden,
- Al ventilation er styret af et temperatur- og kurvereguleret styringssystem,
- Al elektrisk belysning er timerindstillet og med automatisk tænd/sluk,
- Der bliver anvendt lavenergibelysning i alle stalde,
- Belysningen i alle stalde er zoneopdelt med mulighed for kun at tænde lyset i udvalgte områder,
- Den udendørs belysning er sensorstyret (bevægelsessensorer).
- Der anvendes renere teknologi i forhold til energiforbruget ved brugen af varmegenindvindning til gulvopvarmning i staldbygning nr. 9.

Vandforbrug:

- Der er installeret integreret drikkenipler i foderautomaterne i staldbygning nr. 9,
- Der er installeret drikkekopper til pattegrise og smågrise i staldbygning nr. 1, 3, 4, 6, og 9,
- Der aflæses månedligt vandforbrug, og der føres separat journal over forbruget,
- Der anvendes iblødsætning før vask og vask med højtryksrensere og koldt vand.
- Ud fra ovennævnte egenkontroller, som indgår i den daglige drift, vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for management.

Ud fra ovennævnte procedurer og tekniske løsninger, som er medvirkende til at minimere energi- og vandforbrug og til at holde løbende fokus på ressourceforbruget, så der kan ageres hurtigt og effektivt ved driftsforstyrrelser og uheld. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for energi og vandforbrug.

BAT – Opbevaring af husdyrgødning

Ansøgers redegørelse:

- Fast husdyrgødning og dybstrøelse uden daglig tilførsel overdækkes med kompostdug, presning eller plastik, hvilket reducerer ammoniak emissionen.
- Dybstrøelse opbevares i markstak jf. regler for opbevaring (§ 13 i Husdyrgødningsbekendtgørelsen).
- Flydende husdyrgødning opbevares i tætte gylletanke og udbringes på markerne ud fra afgrødens behov på den enkelte mark. Herved optimeres optagelsen af næringsstoffer og udvaskningen af nitrat samt udledningen af fosfor minimeres.
- Der etableres flydelag på gyllebeholdere uden overdækning for at minimere ammoniakemission, flydelaget kontrolleres månedligt og der føres logbog over kontrollen, så der er fokus på at flydelaget lever op til kravene.
- Årligt efterses tæthed af overjordisk del og kabler på gyllebeholdere for intakt beskyttelse og eventuelle brud. Ved skader kontaktes leverandøren.
- Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle.
- Der er konstant flydelag på gyllen i gyllebeholdere uden overdækning, og efter omrøring/udkørsel kontrolleres det, at der er etableret flydelag senest efter 14 dage, forudsat der er gylle i tanken.
- Tankene er tilmeldt de lovpligtige eftersyn, hvilket betyder, at tankene hvert 10. år bliver kontrolleret af autoriseret kontrollant for, om tanken opfylder krav til holdbarhed, tæthed og styrke.

Ud fra ovennævnte procedurer og tekniske løsninger, som er medvirkende til at minimere ammoniakemissionen og risikoen for forurening af jord og grundvand. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for opbevaring af husdyrgødning.

Samlet BAT - vurdering

Samlet vurderes det at projektet lever op til BAT indenfor punkterne, ammoniak, nitrat, fodringstrategi, management, vand og energi og opbevaring af husdyrgødning, blandt andet baseret på punkterne i BREF-dokumentet og lovgivningskravene.

8. Tiltag ved ophør

Ved ophør af produktionen fra ansøgers side vil produktionen formentlig blive fortsat af en ny ejer. Hvis produktionen ophører, vil gødnings- og ensilageanlæg blive tømt og rengjort.

Det vurderes at ovennævnte er tilstrækkeligt til at undgå forureningsfare.

Foranstaltninger for at begrænse det ansøgte virkning på miljøet

I dette afsnit er der nævnt de væsentligste foranstaltninger for at begrænse det ansøgte projekts virkninger på miljøet. I alle de foregående afsnit, vil man kunne læse yderligere om de anvendte foranstaltninger og vurderingerne heraf.

- Ejendommen er beliggende i område med landskabelige interesser. For at undgå at skæmme landskabet, opføres den nye stald i forlængelse af eksisterende stald, i samme farver og dimensioner og afskærmet af eksisterende bygninger og beplantning.
- Staldsystemerne i de eksisterende stalde og ny stald, er primært med delvis spaltegulv med henblik på at minimere ammoniakfordampningen fra staldanlægget. Der er flydelag på gylletankene, hvilket minimerer ammoniakfordampningen fra lagrene.
- Der udarbejdes mark-/gødningsplan for ejendommens jordtilliggende, hvorved fosfor- og nitratudvaskning minimeres.
- Spildevandsledningerne, herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand er adskilt fra hinanden efter gældende regler, for at undgå en forurening af overflade- og grundvand.
- Olietanke står indendørs på fast gulv uden afløb og vask af sprøjte sker på vaskeplads med afløb til gyllebeholder, derved er der ikke risiko for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
- Der foretages forskellige egenkontroller, for at bl.a. at følge produktionen, forbrug af fx foder, el og vand m.m.
- Der udarbejdes en beredskabsplan for ejendommen.

Alternative løsninger

Den ansøgte løsning er valgt, idet den giver den optimale løsning indenfor de eksisterende fysiske og økonomiske rammer, som landmanden har til rådighed. En mindre udbygning af anlægget til diegivende søer, giver en optimal udnyttelse af det resterende anlæg.

Udover den valgte løsning er der vurderet på alternative muligheder mht. placering af byggeriet.

Der har været overvejet at opføre den nye stald længere mod øst i forlængelse af drægtighedsstalden, det er fravalgt pga. at det vil være mest optimalt at forlænge den eksisterende farestald af hensyn til den interne logistik. Den alternative løsning er primært fravalgt pga. fremtidige udvidelsesmuligheder og hensynet til naboer.

Ud fra de alternativer der er foretaget, vurderes det at det valgte projekt tager hensyn til omgivelserne (naboer m.m.), miljøet og husdyrbruget.

Samlet vurdering af miljøkonsekvensrapporten

Denne ansøgning er udarbejdet efter Husdyrloven og det vurderes ud fra ovenstående beskrivelser og vurderinger, at det ansøgte væsentlige og direkte og indirekte virkninger ikke vil have en negativ påvirkning på følgende punkter:

1. Befolkningen og menneskers sundhed.
2. Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur, samt bilag IV-arter.
3. Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima.
4. Materielle goder, kulturarv og landskabet.
5. Samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter 1-4.
6. Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af ovennævnte faktorer 1-5.